

Ὁρθόδοξος Ἐνημέρωσις

«Ἐντολή γάρ Κυρίου μὴ σιωπᾶν ἐν καιρῷ κινδυνευούσης Πίστεως. Λάλει γάρ, φησί, καὶ μὴ σιώπα... Διὰ τοῦτο καγὼ ὁ τάλας, δεδοικὼς τὸ Κριτήριον, λαλῶ».

(Ὁσ. Θεοδώρου Στουδίτου, ΡΓ 99, 1321)

Ἐν ὄψει τῆς λεγομένης Μεγάλης Πανορθοδόξου Συνόδου τοῦ 2016

«Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας»

Μία Σύνοδος μὲ ἔλλειμμα συνοδικότητος
καὶ ὀρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας

Συνέντευξη

τοῦ Καθηγητοῦ κ. Δημητρίου Τσελεγγίδη
στὸν κ. Λυκοῦργο Μαρκουδῆ
Διευθυντὴ Προγράμματος τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ
τῆς Πειραιϊκῆς Ἐκκλησίας

Ἀπομαγνητοφωνημένο Κείμενο *

Δεύτερο Μέρος

(25.2.2016 πολ. ἡμ.)

Εἰσαγωγικὰ γιὰ τὰ θέματα τῆς Μεγάλης Συνόδου

Δημοσιογράφος: Κύριε Καθηγητά, ὅπως ἀκριβῶς λέγαμε καὶ στὴν προηγούμενη ραδιοφωνικὴ μας συνάντηση, ἀνοιξάμε τὴν ὄρεξη τοῦ κοινοῦ. **Καὶ** πολὺ καλὰ κάναμε, θεωρῶ, γιὰ τὸ εἶναι πολλὰ τὰ ἐρωτήματα καὶ πολὺ μεγάλο τὸ ἐνδιαφέρον. **Γιατὶ** μέχρι στιγμῆς, ὅλοι ζούσαμε στὸ ἀπόλυτο σκοτάδι. **Ἐμεῖς** προσπαθοῦμε, λοιπόν, μὲ αὐτὴν τὴν εὐκαιρία ποὺ μᾶς δίνετε ἐσεῖς, ν' ἀνάψουμε μικρὲς σπίθες. **Καὶ** μακάρι αὐτὲς οἱ μικρὲς σπίθες νὰ μᾶς φωτίσουν

(*) Πηγή: http://aktines.blogspot.gr/2016/03/blog-post_5.html. Στὴν γραπτὴ ἀπόδοση τῆς συνεντεύξεως ἔγιναν μικρὲς λεκτικὲς διορθώσεις. Ἐπιμέλ., ὑπέρτιτλ., παράγγρ., ἔντονα ἡμέτ.

μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ λάμψει στὸ τέλος ἡ ἀλήθεια, ἢ ὁποῖα, ὅπως μᾶς λέγατε στὴν προηγούμενη ραδιοφωνικὴ μας συνάντηση, εἶναι πάντοτε ἡ πλειοψηφοῦσα, γιατί εἶναι ἡ Ὑποστατικὴ Ἀλήθεια, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μας.

Μιλᾶμε λοιπὸν γιὰ τὴ Μέλλουσα νὰ συνέλθει Ἀγία καὶ Μεγάλη Σύνοδο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. **Κάναμε** ἀρκετὲς ἀναφορὲς στὴν προηγούμενη ραδιοφωνικὴ μας ἐπικοινωνία γιὰ τὴν Σύνοδο αὐτῆ, γιὰ τὸ πῶς προέκυψε, τὶ θὰ συζητήσει, ποῖα εἶναι τὰ θέματά της. **Κι** ἐκεῖ ἀκριβῶς εἶχαμε σταματήσει. **Στὰ** θέματα ποὺ πρόκειται νὰ συζητηθοῦν. **Ἦταν** ἔξι αὐτὰ τὰ θέματα, ὅπως μᾶς εἶπατε: **α)** τὸ Αὐτόνομο καὶ ὁ τρόπος ἀνακηρύξεώς του, **β)** Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸ κόσμο, **γ)** Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στὸ σύγχρονο κόσμο, **δ)** Ἡ σπουδαιότητα τῆς Νηστείας καὶ ἡ τήρησή της σήμερα, **ε)** Τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου καὶ **στ)** τὸ ζήτημα τῆς Ὁρθοδόξου Διασπορᾶς. **Αὐτὰ** λοιπὸν εἶναι τὰ συμφωνημένα θέματα, ποὺ πρόκειται νὰ συζητηθοῦν ἔτι περαιτέρω καὶ νὰ ψηφισθοῦν.

Σχέση τῆς Μεγάλης Συνόδου μὲ τὶς προηγούμενες Οἰκουμενικὲς

Ὅμως αὐτό, ποὺ μᾶς μένει, καὶ ποὺ οἱ περισσότεροι, ἀπὸ τὸ λίγο ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχουν ἀσχοληθεῖ, γνωρίζουν, εἶναι ὅτι πάντοτε, ὅταν συνερχόταν μιὰ Μεγάλη Σύνοδος, καλοῦνταν, ὅπως μᾶς λέγατε καὶ σεῖς στὴν προηγούμενη ἐπικοινωνία μας, νὰ ἐπιββαιώσῃ ὅλες τὶς προηγούμενες Συνόδους, γιὰ νὰ μπορέσει στὴ συνέχεια νὰ προχωρήσῃ ἓνα βῆμα παραπέρα. **Αὐτὴ** λοιπὸν ἡ Σύνοδος, ἢ μέλλουσα νὰ συνέλθει, θὰ μπορούσε νὰ κατονομάσει μὲ κάθε ἀκρίβεια καὶ νὰ ἀποδεχθεῖ τὴν πίστη τῶν προηγούμενων Οἰκουμενικῶν Συνόδων; **καὶ** ἐν προκειμένῳ, ὀφείλει νὰ κατοχυρώσει τὸν πανορθόδοξο χαρακτῆρα τῆς πίστεώς μας, ὅπως αὐτὸς ἐκφράστηκε σ' αὐτὲς ποὺ ὀνομάζονται σήμερα –ἔστω καὶ ἀνεπισήμως– ὀγδὴ καὶ ἐνάτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας μας;

Καθηγητής: Εἶναι πολλὴ ὥραῖες οἱ ἐρωτήσεις σας καὶ εὐχαρίστως θὰ ἀπαντήσω. **Ἄν** ἡ συγκεκριμένη αὐτὴ Σύνοδος ἔρθῃ πραγματικά, ἔστω καὶ μὲ αὐτὴ τὴν σύνθεση, τὴν ὁποῖα κριτικάρουμε προηγουμένως, νὰ διεκδικήσῃ, δίκαια ὅμως, τὸν τίτλο

τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου, θὰ πρέπει νὰ κάνει καὶ τὰ δύο αὐτὰ πράγματα, στὰ ὁποῖα ἀναφερθήκατε. **Θ**ὰ πρέπει δηλαδὴ προηγουμένως νὰ φανεῖ στὴν πράξη –κι αὐτὸ θὰ κριθεῖ ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις τῆς– σύμφωνη ἀπολύτως μὲ τὶς προηγούμενες Οἰκουμενικὲς Συνόδους. **Κ**άτι, πὸν σημαίνει στὴν πράξη, ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀναφερθεῖ μία πρὸς μία στὶς Συνόδους αὐτὲς καὶ στὸ τὶ ἔχουν ἀποφασίσει, καὶ νὰ δείξει τὴν κατάφασή τῆς σ’ αὐτὲς τὶς ἀποφάσεις καὶ νὰ κατακυρώσει στὴν συνέχεια καὶ θεσμικὰ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη, πὸν ἐξέφρασε οὕτως ἢ ἄλλως ἡ Σύνοδος τοῦ 879-80 ἐπὶ Μεγάλου Φωτίου. **Π**ρέπει νὰ ποῦμε, ὅτι ἡ Σύνοδος αὐτὴ, ἐπισήμως, μὲ τὴν παρουσία καὶ τῶν Δυτικῶν Ἐπισκόπων, καταδίκασε ἀπερίφραστα τὸ filioque. **Ἀ**λλὰ αὐτὸ τὸ καταδίκασε καὶ ἡ Σύνοδος τοῦ 1351, ἡ ὁποία δικαίωσε τὸν ἡσυχασμὸ καὶ τὸν Ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ, ὁ ὁποῖος ὑπεραμύνθηκε τοῦ ἀκτίστου χαρακτῆρα τοῦ θείου Φωτὸς καὶ τῆς θεοποιοῦ Χάριτος, γιὰ τὴν ὁποία μιλήσαμε προηγουμένως, καὶ τῆς ὁποίας τὸν χαρακτῆρα ἀμφισβητοῦν συνοδικῶς οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ μὲ ἀπόφαση τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ἀηλαδὴ, γιὰ νὰ μιλήσουμε πιὸ ἀπλᾶ. **Ἄ**ν γίνεται ἡ Σύνοδος αὐτὴ νὰ εἶναι καὶ νὰ θέλει νὰ εἶναι Ἁγία καὶ Μεγάλῃ ἔτσι αὐτόνομα, ἐπειδὴ ἔτσι αὐτονομάστηκε. **Θ**ὰ πρέπει νὰ δικαιώσει τὸ ὄνομά τῆς, πιστοποιώντας αὐτὴν τὴν ταυτότητά τῆς μὲ τὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους, ἀλλὰ καὶ μὲ ἐκεῖνες, οἱ ὁποῖες ἔχουν Οἰκουμενικὸ χαρακτῆρα, Πανορθόδοξο. **Κ**αὶ λέγω μὲ ἔμφαση, ὅτι δὲν ὑπάρχει σήμερα οὔτε μία Τοπικὴ Ἐκκλησία, οὔτε ἓνας Ἐπίσκοπος –ἐγὼ τουλάχιστον πουθενὰ δὲν τὸ ἄκουσα αὐτὸ ἀνὰ τὴν Οἰκουμένη– πὸν νὰ ἀμφισβητεῖ τὶς ἀποφάσεις αὐτὲς τοῦ 879-80 ἐπὶ Μεγάλου Φωτίου, πὸν ἀφοροῦν τὸ filioque, ἢ τὶς ἀποφάσεις, πὸν ἔλαβε ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὸ 1341-51. **Κ**αὶ κυρίως ἡ τελευταία αὐτὴ Σύνοδος ἔδωσε θεσμικὸ χαρακτῆρα τῆς ἀλήθειας, πὸν βίωσε ὁ Ἠσυχασμὸς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἡ ὁποία βεβαίως ἀλήθεια ἐβιοῦτο καὶ στὸ παρελθὸν καὶ βιοῦται καὶ σήμερα. **Κ**ατὰ συνέπεια, θὰ κάνει κάτι τὸ αὐτονόητο, ὅταν τὴν ἐπικυρώσει. **Ἄ**ν μπορεῖ νὰ ἀγνοήσει τὶς Συνόδους αὐτὲς, γιατί, ἂν τὶς ἀγνοήσει, γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, μήπως δὲν τὶς ἀποδέχεται, ὡς πρὸς τὴν πίστη. **Ἄ**ν ἀναφερθεῖ στὴν πίστη καὶ αὐτῶν τῶν Συνόδων, οἱ ὁποῖες σημάδεψαν τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων, δηλαδὴ μετὰ τὶς γνωστὲς ἑπτὰ Οἰκουμενικὲς, θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, ὅτι καὶ μὲ

αὐτὴ τὴν προβληματικὴ τῆς σύνθεσης ἐξέφρασε τὴν συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας, διαχρονικά.

«Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον»

Δημοσιογράφος: Αὐτὸ θὰ ἦταν πολὺ παρήγορο γιὰ ὅλους μας καὶ ἐνδεχομένως θὰ ἔπαιναν καὶ πολλὰ ἄλλα ἐρωτήματα, προβληματικοὶ συλλογισμοί, ἀλλὰ καὶ κριτικὴ, ποὺ δέχεται αὐτὴ ἡ Σύνοδος. **Ν**ὰ ἐπανέλθουμε, λοιπόν, ἀκριβῶς στὰ θέματα αὐτῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου. **Μ**ία Πανορθόδοξη Σύνοδος, μᾶς τὸ τονίζετε ἰδιαίτερος, κύριε Καθηγητά, ποὺ διεκδικεῖ τὸν χαρακτῆρα τῆς Μεγάλης Συνόδου, δηλαδὴ τῆς Οἰκουμενικῆς, δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀσχοληθεῖ καὶ μὲ κάποιο σοβαρὸ θέμα τῆς πίστεώς μας; **Γ**ιατὶ ἀπὸ τὰ θέματα αὐτὰ ποὺ ἔχουμε, ποῖο θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, ὅτι εἶναι τὸ σοβαρὸ θέμα τῆς πίστεώς μας; **Υ**πάρχει τέτοιο δογματικὸ πρόβλημα στὰ θέματα, ποὺ τέθηκαν στὴ Σύνοδο, ἢ ὁποῖα πρόκειται νὰ συνέλθει;

Καθηγητής: **Ν**αί, ὑπάρχει τέτοιο δογματικὸ ζήτημα καὶ αὐτὸ τίθεται στὸ θέμα, ποὺ ἔχει τίτλο: «Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸν λοιπὸν χριστιανικὸν κόσμον». **Ἐ**δῶ, τίθεται ἓνα κατεξοχὴν δογματικὸ θέμα, ποὺ ἔχει ἐκκλησιολογικὸ χαρακτῆρα. **Ἀ**ναφέρεται, δηλαδὴ, στὴν ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας, στὸ τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία καθεαυτήν. **Κ**αὶ στὸ θέμα αὐτό, εἰδικῶς, ἀναφέρθηκα ἀναλυτικότερα στὴν πρώτη μου Ἐπιστολή, πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ κοινοποίησή της σὲ ὅλους τοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς χώρας, μὲ τὴν ἡμερομηνία 3/2/16, δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες, ἢ ὁποῖα δημοσιοποιήθηκε ἀπὸ κάποιους καὶ στὸ διαδίκτυο. **Τ**ὴν Ἐπιστολή μου αὐτὴ τὴν ἔχω προστά μου καὶ μπορῶ νὰ σᾶς διαβάσω τὰ κύρια ἐπιχειρήματά μου καὶ τὴν τελικὴ ἀποτίμησή μου, ποὺ εἶναι νὰ ἀποσυρθεῖ πλήρως τὸ κείμενο αὐτό, ἐπειδὴ εἰσηγεῖται τὴν θεσμικὴ νομιμοποίηση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Δημοσιογράφος: **Ν**ομίζω, ὅτι ἀξίζει νὰ μᾶς τὸ διαβάσετε. **Θ**ὰ ἐνδιέφερε πάρα πολὺ, γιατί ὄντως ἔχουν προκληθεῖ καὶ οἱ πρῶτες ἀντιδράσεις ἀκριβῶς σ' αὐτὸ τὸ κείμενο, ποὺ πάσχει ἀπὸ δογματικῆς ἀπόψεως.

Καθηγητής: **Ναί.** Καὶ τὰ σχόλια καὶ οἱ ἀντιδράσεις, στὶς ὁποῖες ἀναφέρεσθε, πρέπει νὰ σᾶς πῶ, ὅτι ἔφτασαν καὶ στὰ δικά μου αὐτιά, εὐήχως. Ἀηλαδή, ἐκτιμήθηκε θετικὰ αὐτὴ ἡ παρέμβαση. Συγκεκριμένα, γράφω στὴν Ἐπιστολὴ αὐτῆ, ἡ ὁποία, ὅπως εἶπα, δημοσιοποιήθηκε, ὅποτε δὲν ἀποτελεῖ κάτι τὸ ἀπόρρητο:

«τὸ κείμενο αὐτό», γράφω, «ἐμφανίζει κατὰ συρροὴ τὴν θεολογικὴ ἀσυνέπεια, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀντίφαση. Ἔτσι, στὸ ἄρθρο 1 διακηρύσσει τὴν ἐκκλησιαστικὴ αὐτοσυνειδησία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, θεωρώντας αὐτὴν –πολὺ σωστὰ– ὡς τὴν “Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία”. Ὁμως, στὸ ἄρθρο 6 παρουσιάζει μιὰ ἀντιφατικὴ πρὸς τὸ παραπάνω ἄρθρο (1) διατύπωση. Σημειώνεται χαρακτηριστικὰ, ὅτι “ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει τὴν ἱστορικὴν ὑπαρξίν ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν μὴ εὐρισκομένων ἐν κοινῶνι μετ’ αὐτῆς”».

Στὴν προκειμένη περίπτωσι, τὸ κείμενο ὑπαινίσσεται τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς καὶ τὴν πανσπερμία τῶν Προτεσταντῶν.

«Ἐδῶ γεννᾶται τὸ εὐλογο θεολογικὸ ἐρώτημα: Ἄν ἡ Ἐκκλησία εἶναι “ΜΙΑ”, κατὰ τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως καὶ τὴν αὐτοσυνειδησία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας (Ἄρθρο 1), τότε, πῶς γίνεται λόγος γιὰ ἄλλες Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες; Εἶναι προφανές, ὅτι αὐτὲς οἱ ἄλλες Ἐκκλησίες εἶναι ἑτερόδοξες».

Ἡ λέξις «ἑτερόδοξος» εἶναι μιὰ κομπή, εὐγενικὴ ἔκφρασι τοῦ «αἰρετικός». Γιατί, ἑτέρα δόξα γιὰ τὸν Θεὸ εἶναι ἡ αἵρεσι.

«Οἱ ἑτερόδοξες ὁμως “ἐκκλησίες” δὲν μποροῦν νὰ κατονομάζονται καθόλου ὡς “ἐκκλησίες” ἀπὸ τοὺς Ὁρθοδόξους, ἐπειδὴ δογματικῶς θεωρούμενα τὰ πράγματα, δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται λόγος γιὰ πολλαπλότητα “ἐκκλησιῶν”, μὲ διαφορετικὰ δόγματα καὶ μάλιστα σὲ πολλὰ θεολογικὰ θέματα. Κατὰ συνέπεια, ἐνόσω οἱ “ἐκκλησίες” αὐτὲς παραμένουν ἀμετακίνητες στὶς κακοδοξίες τῆς πίστεώς τους, δὲν εἶναι θεολογικὰ ὀρθὸ νὰ τοὺς ἀναγνωρίζουμε ἐκκλησιαστικότητα –καὶ μάλιστα θεσμικὰ– ἐκτὸς τῆς “Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας”.

Στὸ ἴδιο ἄρθρο (6) ὑπάρχει καὶ δευτέρη σοβαρὴ θεο-

λογική αντίφαση. Στην αρχή του άρθρου αυτού σημειώνεται τὸ ἐξῆς: “Κατὰ τὴν ὄντολογικὴν φύσιν τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἐνότης αὐτῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ διαταραχθῇ”. Στὸ τέλος, ὁμως, τοῦ ἴδιου ἄρθρου γράφεται, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μὲ τὴν συμμετοχὴ τῆς στὴν Οἰκουμενικὴ Κίνηση ἔχει ὡς “ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν προλείανσιν τῆς ὁδοῦ τῆς ὁδηγούσης πρὸς τὴν ἐνότητα”.

Ἐδῶ, τίθεται τὸ ἐρώτημα: Ἐφόσον ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δεδομένη, τότε τί εἶδους ἐνότητα Ἐκκλησιῶν ἀναζητεῖται στὸ πλαίσιο τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως; **Μ**ήπως ὑπονοεῖται ἡ ἐπιστροφή τῶν Δυτικῶν χριστιανῶν στὴ ΜΙΑ καὶ μόνη Ἐκκλησία; **Κ**άτι τέτοιο, ὁμως, δὲν διαφαίνεται ἀπὸ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα σύνολου τοῦ Κειμένου. **Α**ντίθετα, μάλιστα, δίνεται ἡ ἐντύπωση, ὅτι ὑπάρχει δεδομένη διαίρεση στὴν Ἐκκλησία καὶ οἱ προοπτικὲς τῶν διαλεγόμενων ἀποβλέπουν στὴν διασπασθεῖσα ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας.

Θεολογικὴ σύγχυση προκαλεῖ μὲ τὴν ἀσάφειά του καὶ τὸ ἄρθρο 20, τὸ ὁποῖο λέγει: “Αἱ προοπτικαὶ τῶν θεολογικῶν διαλόγων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῶν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ Ὁμολογιῶν προσδιορίζονται πάντοτε ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανονικῶν κριτηρίων τῆς ἤδη διαμορφωμένης ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως (κανόνες 7 τῆς Β΄ καὶ 95 τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῶν Συνόδων)”.

Ὁμως, οἱ Κανόνες 7 τῆς Β΄ καὶ 95 τῆς Πενθέκτης κάνουν λόγο γιὰ τὴν ἀναγνώριση συγκεκριμένων αἰρετικῶν, ποὺ ἐκδηλώνουν ἐνδιαφέρον γιὰ προσχώρηση στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. **Α**λλὰ, ἀπὸ τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεολογικῶς κρινομένου κειμένου ἀντιλαμβανόμεστε, ὅτι δὲν γίνεται καθόλου λόγος γιὰ ἐπιστροφή τῶν ἑτεροδόξων στὴν Ὁρθόδοξη καὶ μόνη Ἐκκλησία. **Α**ντίθετα, στὸ κείμενο θεωρεῖται τὸ Βάπτισμα τῶν ἑτεροδόξων ἐκ προοιμίου –καὶ χωρὶς Πανορθόδοξη ἐπ’ αὐτοῦ ἀπόφαση– ὡς δεδομένο. **Μ**ὲ ἄλλα λόγια, τὸ Κείμενο υἰοθετεῖ τὴν “βαπτισματικὴ θεολογία”. **Τ**αυτόχρονα, ἀγνοεῖται σκοπίμως τὸ ἴστο-

ρικὸ γεγονός, ὅτι οἱ σύγχρονοι ἑτερόδοξοι τῆς Δύσεως (Ρ/λικοὶ καὶ Προτεστάντες) ἔχουν ὄχι ἓνα, ἀλλὰ σωρεία δογμάτων, ποὺ διαφοροποιοῦνται ἀπὸ τὴν πίστη τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας (ἐκτὸς τοῦ filioque, κτιστὴ Χάρη τῶν μυστηρίων, πρωτεῖο, ἀλάθητο, ἄρνηση τῶν εἰκόνων καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων κ.ἄ.).

Εὐλόγα ἐρωτηματικὰ ἐγείρει καὶ τὸ ἄρθρο 21, ὅπου σημειώνεται, ὅτι “ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία... ἐκτιμᾷ θετικῶς τὰ ὑπ’ αὐτῆς (ἐνν. τῆς Ἐπιτροπῆς “Πίστις καὶ τάξις”) ἐκδοθέντα θεολογικὰ κείμενα... διὰ τὴν προσέγγισιν τῶν Ἐκκλησιῶν”.

Ἐδῶ, θὰ πρέπει νὰ παρατηρήσουμε, ὅτι τὰ Κείμενα αὐτὰ δὲν κρίθηκαν ἀπὸ τὶς Ἱεραρχίες τῶν Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν».

Αὐτὸ εἶναι θεμελιακόν, διότι ἀκυρώνει στὴν οὐσία τὸ Συνοδικὸ Σύστημα τῆς Ἐκκλησίας.

Τὰ Κοινὰ Κείμενα τοῦ Π.Σ.Ε.

Δημοσιογράφος: Αναφέρεσθε στὰ Κείμενα ποὺ ἦταν στοὺς Διαλόγους τοῦ Π.Σ.Ε.

Καθηγητής: Ακριβῶς. Τὰ Κείμενα αὐτὰ εἶναι μετέωρα. Τὰ διαχειρίζονταν κάποιοι ἀντιπρόσωποι, οἱ ὁποῖοι εἶπαν τὶς ἀπόψεις τους, ὑπέγραψαν τὰ Κείμενα ἐξ ὀνόματος τῶν Τοπικῶν βέβαια Ἐκκλησιῶν, πλὴν ὅμως οἱ Ἱεραρχίες τῶν Ἐκκλησιῶν αὐτῶν δὲν εἶχαν ἰδέα, ποιὲς ἦταν οἱ ἀποφάσεις, ποὺ πάρθηκαν μὲ τὶς ὑπογραφὲς τῶν ἀντιπροσώπων τους. **Καὶ** σᾶς τὸ λέω αὐτό, ἐπειδὴ ἐπικοινωνήσα πολλὰς φορές, ὅταν ἐπρόκειτο γιὰ τέτοια Κείμενα, μὲ τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἑλλάδος. **Καὶ** αὐτοὶ δὲν ἐγνώριζαν κἄν τὴν προβληματικὴ τῶν συζητούμενων θεμάτων.

Ἀκούγονται αὐτὰ πολὺ παράδοξα σήμερα, σὲ μιὰ ἐποχὴ τῆς πληροφόρησης. **Ἀλλὰ** καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ ἀντιπρόσωποι ἐνοχλήθηκαν πολὺ, ὅταν δημοσιοποιήθηκαν τὰ Κείμενα, ἐπειδὴ δημοσιοποιήθηκαν οἱ ὑπογραφές τους. **Αὐτοὶ** οἱ ἀντιπρόσωποι εἶπαν καὶ ἔκαναν πράγματα τελείως ἀπαράδεκτα ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας. **Θεωρήθηκε**, ὅμως, ἀφελῶς, ἀπὸ πολλοὺς Ἐπισκόπους μας, ὅτι αὐτὰ γίνονται στὸ πλαίσιο τῶν κοινωνικῶν,

διπλωματικῶν καὶ ἄλλων σχέσεων, καὶ νόμισαν, ὅτι ἔτσι θὰ διαιωνίζονται συνεχῶς.

Νά, τώρα ὁμως, ποῦ ἦρθαν στὸ πιάτο μας. **Εἶναι** ἀποφάσεις, οἱ ὁποῖες ὑπογράφηκαν στὸ παρελθὸν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο. **Υ**πάρχουν καὶ ἄλλες ἀποφάσεις, καὶ χειρότερες ἀπὸ αὐτές, ποῦ ἔχουν παρθεῖ στὸ πλαίσιο τοῦ Π.Σ.Ε., ποῦ κυκλοφοροῦν ἀτελῶς ὡς ἀπόψεις καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀφοῦ ἔχει τὶς ὑπογραφὲς κάποιων Ἐπισκόπων της, πλὴν ὁμως εἶναι καθαρὰ αἰρετικές, γιατί δὲν ἐκφράζουν τὴν Ὁρθόδοξη αὐτοσυνειδησία. **Δ**ὲν τέθηκαν ἐπὶ τάπητος, δὲν ἦρθαν πρὸς συζήτηση στὶς Τοπικὲς Ἐκκλησίες. **Κ**αὶ αὐτὸ δὲν ἔγινε μόνο, ἐπειδὴ τὸ Ὁργανωτικὸ Κέντρο δὲν τὶς ἔφερε. **Εἶναι** καὶ εὐθύνη, δὲν μέφομαι, λέω τὰ πράγματα ἐδῶ ὅπως εἶναι, τῶν Τοπικῶν μας Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱεραρχῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀπαίτησαν, ὡς ὄφειλαν, τὴν συζήτηση ἐπ’ αὐτῶν καὶ τὴν ἀπόφασή τους θετικῶς ἢ ἀρνητικῶς. **Δ**ὲν θὰ πῶ, τὶ ἔπρεπε νὰ ἀποφασίσουν, ἀλλὰ τὶ ἔπρεπε θεσμικῶς, ἀγιοπνευματικῶς νὰ πράξουν. **Γ**ιατὶ ἡ ιδιότητα τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι συνδεδεμένη ἀρρήκτως μὲ τὴ συνοδικότητα, ἡ ὁποία ἔχει χριστολογικὸ καὶ ἀγιοπνευματικὸ χαρακτῆρα.

Εἶναι δεσμευτικὰ αὐτὰ τὰ Κεῖμενα;

Δημοσιογράφος: Κύριε Καθηγητά, πάνω σὲ αὐτὸ ποῦ μᾶς λέτε, αὐτὰ τὰ Κεῖμενα, ἔτσι ὅπως υἱοθετήθηκαν ἢ μᾶλλον ὅπως ὑπογράφηκαν, γιατί δὲν υἱοθετήθηκαν τελικὰ, ἀφοῦ δὲν συζητήθηκαν, εἶναι δεσμευτικὰ γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία;

Καθηγητής: Πολὺ ὠραῖο τὸ ἐρώτημά σας. **Δ**ιαβάζοντας κανεὶς Κεῖμενα, ποῦ κυκλοφοροῦν στὸν λεγόμενον οἰκουμενικὸ χῶρο, ἀπὸ τοὺς οἰκουμενιστὲς ἑτεροδόξους, ἐκπλήσσει μὲ μᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους, γιατί δὲν κάνουμε τὶς ἀναμενόμενες ἀπὸ αὐτοὺς προόδους –μὲ ἀρνητικὸ πρόσημο βεβαίως ἐδῶ οἱ πρόοδοι– μὲ βάση τὶς ὑπογραφές, ποῦ ἔχουμε βάλει. **Κ**αὶ θεωρούμεθα ἀνακόλουθοι, ἐπειδὴ οἱ Ἐκκλησίες, τὶς ὁποῖες ἐκπροσωποῦν οἱ ἐν λόγῳ ἐκπρόσωποι, δὲν εἶναι διατεθειμένες νὰ προχωρήσουν πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνση. **Γ**ι’ αὐτὸ καὶ πιέζονται ἀπὸ πολλὲς δυνάμεις, ἀκόμη καὶ κοσμικὲς. **Κ**αὶ τὸ ἐκπληκτικὸ εἶναι, ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Ὁρθοδόξων πιστῶν δὲν γνωρίζει καν αὐτὲς τὶς ἀποφάσεις ἢ δὲν θέλησε νὰ τὶς συζητήσει, ὑποτιμώντας αὐτὴν τὴν

πρακτική, την οποία βέβαια υιοθέτησε τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ μετὰ βάση αὐτὴν προωθεῖ αὐτὰ τὰ Κεῖμενα. Οἱ ἴδιες οἱ Τοπικὲς Ἐκκλησίαι νόμισαν, ὅτι μποροῦν νὰ ἀδιαφοροῦν, ἀφοῦ δὲν τοὺς ἀγγίζουσι ἀκόμη οἱ ὑποτιθέμενες γι' αὐτοὺς δεσμεύσεις.

Ὅμως, δὲν εἶναι ἔτσι τὰ πράγματα. **Κάποτε** θὰ μᾶς ζητηθεῖ ἡ εὐθύνη γιὰ τὴν ὑπογραφή τῶν ἀντιπροσώπων μας. **Βεβαίως**, τὸ κυρίαρχο σῶμα παραμένει πάντοτε ἡ Ἱεραρχία καὶ μπορεῖ, ὅταν ἀσχοληθεῖ, καὶ ὀφείλει νὰ ἀσχοληθεῖ τὸ συντομότερο, νὰ πεῖ τὴν ἀποψὴ τῆς καὶ νὰ τὴν στείλει στὸ Συντονιστικὸ Κέντρο, ποῦ εἶναι τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, γιὰ νὰ ὑπάρχει μετὰ τὸν τρόπο αὐτὸ μία ἀπόφαση, ἡ ὁποία νὰ ἐκπροσωπεῖ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. **Θὰ** σᾶς πῶ ἓνα ἀπλὸ παράδειγμα ἐδῶ, ἔτσι γιὰ νὰ γίνουμε πολλὸ συγκεκριμένοι: τὸ 1993, στὸ Βαλαμάνδ τοῦ Λιβάνου, ἔγινε ἓνα κεῖμενο. **Τὸ** κεῖμενο αὐτὸ κατ' ἀρχὴν εἶναι ἐπαίσχυντο.

Δημοσιογράφος: Τὸ πρῶτο ποῦ ἐπέβαλε τομῆς.

Καθηγητής: **Ναί**, ἦταν τὸ χειρότερο Κεῖμενο ποῦ μποροῦσε νὰ ὑπάρξει, γιὰτὶ δίνει ἐκκλησιαστικότητα καὶ νομιμότητα στὰ μυστήρια τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, τὰ ὁποῖα θεωρεῖ ἰσότιμα μετὰ τὰ δικά μας. **Τὸ** μόνο ποῦ διαφέρει δηλαδὴ ἡ Ὁρθοδοξία ἀπὸ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς, εἶναι ἡ ἐλλειμματικὴ τῆς αὐτῆς Ἐκκλησιολογία, ποῦ ἀφορᾷ τὴν ἀναγνώριση τοῦ Πάπα. **Ὅλα** τὰ ἄλλα εἶναι κοινά. **Ὅμως** αὐτὸ κυκλοφορεῖ εὐρέως διὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὅτι εἶναι φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας μας. **Καὶ** αὐτὸ πιστοποιεῖται ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις τοῦ Πάπα καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, μετὰ τὶς συμπροσευχῆς ποῦ κάνουν· γιὰτὶ ἔτσι νομιμοποιοῦνται, νομίζουν δηλαδὴ πὼς νομιμοποιοῦνται, αὐτὲς οἱ ἐνέργειές τους. **Ὅμως**, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψη, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζουν οἱ περισσότεροι, πὼς ἔξι Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίαι δὲν πῆραν μέρος στὴ σύναξη αὐτῆ, στὴν ἀπόφαση αὐτῆ. **Αὐτὲς** εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τῆς Σερβίας, τῆς Βουλγαρίας, τῆς Γεωργίας, τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τῆς Τσεχίας. **Ἀλλά**, καὶ μία νὰ μὴν ἔπαιρνε μέρος, μετὰ βάση τὸν Κανονισμό αὐτό, θὰ ἔφτανε νὰ τὴν ἀκυρώσει. **Παρὰ** τὸ γεγονός, ὅτι ὄχι μόνο δὲν παρέστησαν, ἀλλὰ ἄσκησαν καὶ κριτικὴ. **Θυμᾶμαι** πὼς τότε ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἦταν ὁ μακαριστὸς καθηγητὴς π. Ἰωάννης Ρωμανίδης καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν θέλησε νὰ ἀντιπροσωπευθεῖ, ἐξαιτίας ἀκριβῶς τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ τοῦ

Κειμένου.

Τότε, λοιπόν, ἐγράφησαν κριτικὲς καὶ ἀπορρίφθηκαν οὐσιαστικὰ αὐτὲς οἱ θέσεις ἀπὸ τὴν γρηγοροῦσα συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. **Μ**ιλῶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου γνωρίζω, ὅτι ἔτσι ἔγιναν τὰ πράγματα. **Τ**ελικὰ ὁμως κυκλοφοροῦν, σὰν νὰ εἶναι ἓνα Κοινὸ Κείμενο, πὸν ὑπεγράφη ἀπὸ ὅλες τὶς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. **Δ**ηλαδή, γιὰ νὰ ποῦμε τὰ πράγματα μὲ τὸ ὄνομά τους –γιατὶ ὑπάρχει παραπληροφόρηση ἐσκεμμένη καὶ μεθοδευμένη. **Τ**ὰ λέμε, τὰ λέμε, τὰ λέμε αὐτά, πὸν δὲν εἶναι σωστά, γιὰ νὰ πιστευθοῦν μὲ τὴν ὑπεραπλουστευμένη σκέψη, ὅτι, ἀφοῦ κυκλοφοροῦν τόσο πολὺ, εἶναι ἀλήθεια. **Β**έβαια, αὐτὴ εἶναι μιὰ μεθοδολογία τῆς Νέας τάξης Πραγμάτων, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζουμε τὶ γίνεται στὸ σπίτι μας· καὶ τὸ σπίτι μας εἶναι αὐτό. **Κ**άποιοι, χωρὶς ἐμᾶς, καὶ μὴ θεωρηθεῖ αὐτὸ προτεσταντικὸ, σᾶς παρακαλῶ, ἀποφασίζουν γιὰ μᾶς. **Α**ποφασίσθηκαν αὐτὰ τὰ πράγματα, μὲ τὰ ὁποῖα δὲν συμφωνοῦμε, δὲν ἐρωτηθήκαμε, καὶ ὁμως πρακτικὰ προχωροῦν, ὡς ἔαν νὰ ἡμασταν σύμφωνοι.

Αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι μετέωρα αὐτὴ τὴν στιγμή. **Α**ὐτὸ θέλω νὰ πῶ σ' αὐτὴν τὴν ἐκπομπή. **Κ**αὶ αὐτὰ τὰ ὑποτιμήσαμε, γιὰτὶ ὁ προσανατολισμὸς μας εὐρύτερα, ὡς πιστῶν, εἶναι κοσμικὸς, ἀσχολούμαστε μὲ τὰ βιοτικά, ἔχουμε τὸν σκοτασμὸ μας κ.τ.λ. καὶ δὲν δίνουμε τὴν σημασία πὸν πρέπει σ' αὐτά. **Ἐ**ρχονται, ὁμως, καὶ θὰ ἔρχονται στὸ πιάτο μας, γιὰτὶ ἐξήγγειλε ἡ παροῦσα Σύνοδος, ὅτι ἡ θεματολογία τῆς πρὸς τὸ παρὸν εἶναι αὐτὴ, ἀλλὰ ἐπιφυλάσσεται στὴ συνέχεια νὰ κάνει καὶ ἄλλες τέτοιες Ἁγίες καὶ Μεγάλες Συνόδους, γιὰ νὰ φέρει καὶ τὰ ὑπόλοιπα θέματα, πὸν εἶναι προγραμματισμένα. **Ἄ**ρα, τὰ πράγματα μᾶς λέγονται ξεκάθαρα αὐτὴ τὴ στιγμή. **Θ**ὰ ἔρθουν ἐκεῖνα, στὰ ὁποῖα βάλανε κάποιοι ὑπογραφές, ἀλλὰ θὰ ἔρθουν κι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα κάποιοι δὲν τὰ ὑπογράψανε. **Δ**ὲν ξέρω μὲ ποιὸν τρόπο. **Μ**πορεῖ νὰ ἀγνοηθεῖ τὸ γεγονός, ὅτι δὲν τὰ ἔχουν ὑπογράψει ὅλοι, ἀλλὰ θὰ ἔρθουν αὐτὰ τὰ θέματα. **Ἐ**πομένως, δὲν μποροῦμε νὰ τὰ παραβλέπουμε αὐτὰ ἢ νὰ μὴν λέμε τὴν ἱστορία τους καὶ νὰ τὰ ὠραιοποιῶμε.

Κοιτάξτε, εἶναι ἐκπληκτικὸ πὸς ἢ ἴδια ἢ Ἁγία Γραφή καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ Εὐαγγελιστὲς δὲν ὠραιοποιοῦν ποτὲ τὴν ἀλήθεια. **Β**λέπετε, οἱ Εὐαγγελιστὲς μιλοῦνε εἰς βάρος τῶν Ἀποστόλων, γιὰ τὶς ἀσυνέπειες καὶ τὰ λάθη τους. **Κ**αὶ οἱ ἁμαρτίες κάποιων ἀνθρώπων λέγονται μὲ τὸ ὄνομά τους. **Ἄ**ρα, δὲν ὑπάρχει

ώραιοποίηση. **Ἡ** ωραιότητα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἄκτιστη καὶ εἶναι τέτοια, πὺ δὲν φοβᾶται τὴν ἀλήθεια. **Ἐ**πομένως, σ' αὐτὴν τὴν κατεύθυνση θὰ πρέπει νὰ κινεῖται καὶ ἡ θεσμικὴ ἔκφραση τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ συνόλῳ τῆς.

Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ὅμως, νὰ συμπληρώσω τὴν ἀνάλυση τοῦ Κειμένου αὐτοῦ, ὅπως κατατίθεται στὴν Ἐπιστολή μου:

«Τέλος στὸ ἄρθρο 22 δίνεται ἡ ἐντύπωση ὅτι ἡ μέλλουσα νὰ συνέλθει Ἀγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος προδικάζει τὸ ἀλάθητο τῶν ἀποφάσεών τῆς», κι αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο, στὸ ὁποῖο ἀναφερθήκαμε λιγάκι στὴν προηγούμενη συζήτηση, «ἐπειδὴ θεωρεῖ ὅτι ἡ διατήρηση τῆς γνησίας ὀρθοδόξου πίστεως διασφαλίζεται μόνο διὰ τοῦ συνοδικοῦ συστήματος τὸ ὁποῖο ἀνέκαθεν διὰ τὴν Ἐκκλησία ἀποτελεῖ τὸν ἀρμόδιο καὶ ἔσχατο κριτὴ περὶ τῶν θεμάτων τῆς πίστεως».

Ἐδῶ, ἐκτὸς χειρογράφου, νὰ πῶ, ὅτι ὑπαινίσσεται σαφῶς –καὶ σὲ ἓνα ἄλλο σημεῖο εἶναι πολὺ ἐμφανέστερο– ὅτι θὰ ὑπάρξουν κάποιοι πὺ θεωροῦνται ζηλωτές, θὰ λέγαμε φονταμενταλιστές, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ δεχθοῦν ἐνδεχομένως αὐτὲς τὶς ἀποφάσεις. **Κ**ι αὐτοὶ θὰ πρέπει νὰ προσέξουν, γιατί τοὺς βάζει μπροστὰ στὴν ἱστορικὴ τους εὐθύνη, ἐναντι τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας. **Αὐ**τὸ εἶναι φρικαλέο, ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου. **Αὐ**τὸ θὰ μπορούσε νὰ τὸ πεῖ μόνο ἓνας Πάπας, μόνον οἱ Ρωμαιοκαθολικοί. **Δ**ηλαδή, προδικάζει τὸ ἀλάθητο καὶ καταδικάζει τὴν ὅποια ἀντίδραση, ἐκ προοιμίου. **Ἄ**ν, ὅμως, αὐτὴ ἡ ἀντίδραση στοιχεῖ στὴν γρηγοροῦσα συνείδηση καὶ εἶναι «ἐπόμενη τοῖς ἀγίοις Πατράσι», ἂν δηλαδή αὐτὴ εἶναι ἐκεῖνη, πὺ ἐκφράζει τὸν ἅγιο Μᾶρκο τὸν Εὐγενικό, θὰ πῶμε, ὅτι αὐτοὶ πὺ τὴν ἐκφράζουν τίθενται ἐκτὸς Ἐκκλησίας; **Ἡ** ὅτι διασαλεύουν τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποία ὑπερασπιζότανε οἱ λατινόφωνες; **Ἐ**δῶ, φτάσαμε στὴν ἀνατροπὴ τῶν πραγμάτων.

Γι' αὐτό, θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς πῶ τὴν κριτικὴ, πὺ ἀσκῶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ συγκεκριμένου ἄρθρου.

«Στὸ ἄρθρο αὐτὸ παραγνωρίζεται τὸ ἱστορικὸ γεγονός, ὅτι στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔσχατο κριτήριον εἶναι ἡ γρηγοροῦσα δογματικὴ συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία στὸ παρελθὸν ἐπικύρωσε ἢ θεώρησε ληστρικὰς ἀκόμη καὶ Οἰκουμενικὰς

Συνόδους».

Όταν δηλαδή ή δογματική αυτή συνείδηση –και όταν λέμε δογματική συνείδηση μπορώ να πω ότι είναι ή συμπυκνωμένη πνευματική έμπειρία μέσα στην Έκκλησία, είναι δηλαδή αυτό τὸ λειτουργοῦν μέσα μας Ἅγιο Πνεῦμα, τὸ ὁποῖο λάβαμε, και αυτή είναι ή μοναδική ισότητα μεταξύ τῶν ἀνθρώπων μέσα στο σῶμα τοῦ Χριστοῦ– όταν αυτή, λοιπόν, είναι ἐνεργοποιημένη, αυτή είναι πὸν μᾶς πληροφορεῖ για αυτή τὴν συνέχεια, και ἐπιστημονικά τὸ πιστοποιοῦμε και ἐμεῖς ὡς ἐπιστήμονες.

«Τὸ συνοδικὸ σύστημα, για να ἐπανέλθω στην Ἐπιστολή, ἀπὸ μόνο του, δὲν διασφαλίζει μηχανιστικά, θὰ λέγαμε δηλαδή μαγικά, τὴν ὀρθότητα τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως. **Αὐτὸ** γίνεται μόνον, ὅταν οἱ συνοδικοὶ Ἐπίσκοποι, αὐτοὶ δηλαδή πὸν λαμβάνουν μέρος στην Σύνοδο, ἔχουν μέσα τους ἐνεργοποιημένο τὸ Ἅγιο Πνεῦμα και τὴν Ὑποστατική Ὁδό, δηλαδή τὸν ἴδιο τὸν Χριστό».

Όπότε ὡς συνοδικοὶ –ὡς αὐτοὶ δηλαδή πὸν πηγαίνουν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πὸν εἶναι ὁ Χριστός, μαζί με τὸν Χριστό– εἶναι στην πράξη «ἐπόμενοι τοῖς ἀγίοις Πατράσι». **Και** αὐτὸ ἀποδεικνύεται και ἱστορικῶς-ἐπιστημονικῶς.

Και τώρα να κάνω τὴν γενικὴ ἀποτίμηση τοῦ Κειμένου:

«Μὲ ὅσα γράφονται και ὅσα ὑπονοοῦνται σαφῶς στο παραπάνω κείμενο εἶναι προφανές, ὅτι οἱ ἐμπνευστὲς και οἱ συντάκτες του ἐπιχειροῦν μιὰ θεσμικὴ νομιμοποίηση τοῦ χριστιανικοῦ συγκρητισμοῦ-οἰκουμενισμοῦ με μιὰ ἀπόφαση Πανορθόδοξου Συνόδου. **Αὐτὸ** ὁμως θὰ ἦταν καταστροφικὸ για τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. **Γι** αὐτὸ προτείνω, ταπεινῶς, τὴν καθολικὴ ἀπόσυρσή του».

Νομίζω, ὅτι ἐκφράζομαι με πολὺ ἐπιείκεια για τὴν ἀπόσυρση. **Θὰ** ἔλεγα, ἔξω ἀπὸ τὰ δόντια, ὅτι θὰ πρέπει να ὑπάρξει καταδίκη αὐτοῦ τοῦ Κειμένου, ὅχι ἀπλῶς ἀπόσυρση. **Ἀλλὰ** τὸ λιγότερο ἀπόσυρση. **Όχι** ἀναθεώρησή του. **Δὲν** ἔχει κάτι πὸν να μπορεῖ να ἀναθεωρηθεῖ, κατὰ τὴν γνώμη μου. **Ἀναφέρομαι** πάντοτε στὰ οὐσιαστικότερα τμήματα αὐτοῦ τοῦ Κειμένου.

Αὐτὸ τὸ Κείμενο για λόγους δογματικούς, ἀφοῦ ἔρχεται ὡς θέμα, θὰ πρέπει να καταδικαστεῖ. **Γιατί; Γιατί** εἰσηγεῖται τὴν ἀλλοτριώ-

ση τῆς συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τῆς Μόνης, Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς, τὸ ὁποῖο παραδόξως ὁμολογεῖται, ἐνῶ στὴν συνέχεια ἀκυρώνεται. **Αὐτὸ εἶναι**, κατὰ τὴν γνώμη μου, ὁ γνήσιος Οἰκουμενισμός. **Ὅλα νὰ χωροῦν. Ἀντιφατικὰ πράγματα.** Ἀηλαδή, σὲ τελευταία ἀνάλυση, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μὲ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα νὰ ὑπάρχουνε καὶ νὰ συνυπάρχουν, ὄχι ἀπλῶς κατὰ ἀνοχήν, ποῦ οὕτως ἢ ἄλλως ὑπάρχουν καὶ συνυπάρχουν, ἀλλὰ νὰ θεωροῦνται ἓνα, μὲ νομιμοποίηση μιᾶς οὐσιαστικῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀφοῦ θὰ εἶναι Πανορθόδοξη, Ἁγία καὶ Μεγάλη. **Πρᾶγμα**, τὸ ὁποῖο εἶναι φρικαλέο καὶ μόνο νὰ τὸ σκέφτεται κανεὶς, ὅτι δηλαδή μπορεῖ νὰ ἔχει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα νομιμοποίηση. **Γιατί**, βέβαια, κάνει τὰ πάνω κάτω.

Ἐδῶ, γιὰ νὰ πῶ καὶ κάτι αἰσιόδοξο, μιᾶς καὶ ἀντηχοῦν αὐτὰ κάπως ἀπαισιόδοξα, δὲν πρόκειται εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων νὰ περάσει κάτι τέτοιο στὴν πράξη. **Γιατί** τὸ λέω αὐτό; **Καὶ** τὸ λέω μὲ ἀπόλυτο τρόπο. **Γιατί**, ἐὰν περάσει αὐτό, ἀκυρώνεται ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία. **Καὶ** ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ὡς κεφαλὴ, ἐνδοξη θεανθρώπινη κεφαλὴ αὐτοῦ τοῦ Σώματος, μᾶς εἶπε, ὅτι θὰ παραμένει ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος, καὶ τὸ Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας Του θὰ ὑπάρχει καὶ θὰ τὴν καθοδηγεῖ εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. **Ἄρα**, ἐκ προοιμίου, εἴμαστε αἰσιόδοξοι ρεαλιστικά. **Γιατί;** **Γιατί** εἴμαστε «ἐπόμενοι τοῖς Ἁγίοις Πατράσι» καὶ συντασσόμαστε μὲ τὸ λόγο τοῦ ἴδιου τοῦ ἰδρυτοῦ –Αὐτοῦ τοῦ Θεανθρώπου– τοῦ Σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Δημοσιογράφος: **Νομίζω**, κ. Καθηγητά, πὼς ἱστορικὰ αὐτὸ ἔχει ἀποδειχθεῖ σὲ περιόδους μὲ πολὺ μεγαλύτερες δυσκολίες καὶ παρέμεινε ἡ Ἐκκλησία μας, ὅπως ἦταν, μὲ τὴν ἐνότητα, ποῦ τώρα προσπαθοῦμε νὰ τὴν ἀναζητήσουμε ἢ νὰ τὴν ἐπαναπροσδιορίσουμε...

Καθηγητής: **Γι'** αὐτὸ καὶ πρακτικῶς, μέχρι σήμερα, ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει ἀγίους· ἀναγνωρισμένους πρωτίστως ἀπὸ αὐτὴν τὴν δογματικὴ συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔρχεται κατόπιν τυπικῶς ἡ Ἱεραρχία ἐν Συνόδῳ νὰ ἐπισημοποιήσει. **Γι'** αὐτὸ ἐμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι δὲν ἀγιοποιοῦμε, ἀλλὰ ἀγιοκατατάσσουμε ἐπισήμως μὲ μιὰ ληξιαρχικὴ πράξη αὐτό, τὸ ὁποῖο ἤδη ὑφίσταται. **Πῶς** γίνεται ἓνα βρέφος ποῦ γεννιέται καὶ στὴν συνέχεια ὑπάρχει γιὰ τὴν πολιτεία τυπικῶς; **Οὐσιαστικῶς** ὑπάρχει, οὐδεὶς μπορεῖ νὰ τὸ ἀμφισβητήσῃ, ἀλλὰ ὀφείλει νὰ ὑπάρχει

καὶ ἡ ἐπίσημη ληξιαρχικὴ πράξις γιὰ τὴν τυπικὴ κατοχύρωση.

Στὰ θέματα τῆς πίστεως πρέπει νὰ μιᾶμε

Στὴν Ἐκκλησία μας δηλαδὴ δὲν ἔχουμε πρόβλημα. Δὲν παύει νὰ ὑπάρχει ὁ Ἅγιος, ὡς Ἅγιος καὶ νὰ ἐπιβεβαιώνεται ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία δι' αὐτοῦ. **Καὶ** αὐτὸ εἶναι τὸ οὐσιαστικότερο μέρος. **Ἔτσι**, γιὰ νὰ ξέρουμε τι εἶναι μία Σύνοδος, καὶ τι εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ, καὶ τὸ Θεανθρώπινο αὐτὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. **Γιὰ** νὰ μὴν ἔχουμε οὔτε περιδεᾶ συνείδηση, οὔτε νὰ φοβόμαστε. **Καὶ** προσέξτε, ἐπειδὴ ἔχω ἀκούσει ἐκφράσεις –δὲν ξέρω σὲ ποιά ἔκταση κυκλοφοροῦν, ἀλλὰ τὸ ἄκουσα σὲ πολλὰ μέρη– νὰ μὴν μιλοῦν, λένε, οἱ πιστοὶ γιὰ αὐτὰ τὰ πράγματα, γιὰ τὰ ὁποῖα τώρα μιλοῦμε ἐμεῖς, γιὰτὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ κατάκριση. **Σᾶς** τὸ λέγω ὡς καθηγητῆς τῆς Δογματικῆς. **Αὐτὸ** εἶναι ὑποχρέωσή μας καὶ δὲν ἀποτελεῖ κατάκριση. **Τὸ** νὰ μιλοῦμε γιὰ ἐκεῖνα, ποὺ ἀφοροῦν τὴν ἀλήθεια τῆς Ἐκκλησίας, ἀνεξάρτητα ἂν ἔχουν ἄμεση ἀναφορά, ἂν φωτογραφίζουσι ἢ κατονομάζουσι πρόσωπα, αὐτὸ εἶναι ὑποχρεωσή μας. **Ἄξει** ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος σὲ σχόλιό του στὴν πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολή: «πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν... ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν». **Δηλαδή**, δὲν κάνουμε ἄκριτα ὑπακοή, ἀλλὰ ἐξετάζουμε μὲ βάση αὐτὴν τὴν γρηγοροῦσα συνείδηση, ἂν αὐτὰ ποὺ λέγονται ἀπὸ πρόσωπα ἢ καὶ θεσμοί, ὀλόκληρη Σύνοδο, συνάδουν μ' αὐτά, ποὺ εἶπε ὁ Χριστὸς καὶ διαχρονικῶς ὑπάρχουν στὴν Ἐκκλησία διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ διὰ τῆς συμφωνίας τῶν Πατέρων.

Αὐτὰ ὅμως, ποὺ μᾶς εἰσηγοῦνται οἱ Ὁρθόδοξοι οἰκουμενιστές, καὶ τὸ λέγω αὐτὸ μετὰ λόγου γνώσεως, ὄχι μόνο δὲν συμφωνοῦν, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἀντίθετα, ὅπως οἱ συμπροσευχές τους. **Οἱ** Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι ὀρίζουν τὴν καθαίρεση καὶ τὸν ἀφορισμὸ αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι τὰ κάνουν. **Δὲν** ἔχει σημασία, ποιοὶ εἶναι αὐτοί. **Τὸ** ἂν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει γίνεαι ἀκόμη, εἶναι θέμα τυπικὸ, ὅπως εἶπα καὶ γιὰ τὴν ἀγιοκατάταξη. **Ἀντιστοίχως**, ἰσχύει καὶ ἐδῶ τὸ ἴδιο πρᾶγμα.

Ἄρα, ἡ κατάκριση ἀναφέρεται, λέγει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, στὸ βίον. **Δὲν** θὰ ἀσχολεῖσαι μὲ τὸν βίον τῆς καθημερινότητος τοῦ ἄλλου, ἂν τυχὸν αὐτὸς δὲν εἶναι καθαρὸς κ.τ.λ. **Γιατὶ** ἐκεῖνο εἶναι κατάκριση. **Κριτῆς** εἶναι μόνον ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος γνωρίζει κ.τ.λ. **Δὲν** θὰ σφετεριστοῦμε, δηλαδὴ, αὐτὸ τὸ δικαίωμα τὸ μοναδικό,

πὸ ἔχει ὁ Χριστός. **Γ**ιὰ τὰ θέματα τῆς πίστεως ὁμως ὀφείλουμε νὰ μιλήσουμε. **Κ**αὶ μάλιστα μᾶς τὸ λέει καὶ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός: «ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοί» ἄρα, μὲ ἐνεργὸ τὴν παρουσία Του μέσα μας, δηλαδή ὁ Χριστὸς ὁμολογεῖ τότε. **Δ**ηλαδή, ἐὰν δὲν τὸ κάνουμε, δὲν σημαίνει ὅτι εἴμαστε εὐσεβεῖς, ἐπειδὴ δὲν θέλουμε νὰ μιλάμε καὶ δὲν θέλουμε νὰ ξέρουμε καὶ δὲν θέλουμε νὰ ἐνημερωνόμαστε γιὰ αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀλλὰ θὰ κριθοῦμε, γιὰτὶ δὲν δίνουμε τὴν πρέπουσα ὁμολογία. **Δ**ὲν ἔχει σημασία ἢ θέση τῶν κρινομένων αὐτῶν ἀνθρώπων μέσα στὴν Ἐκκλησία. **Γ**ιὰ φανταστεῖτε, μὲ αὐτὴν τὴν συλλογιστικὴ νὰ γινόταν τὸ ἴδιο πρᾶγμα, ἐπειδὴ ὁ Ἄρειος ἦταν κληρικός, ἐπειδὴ ὁ Νεστόριος ἦταν Πατριάρχης. **Κ**αὶ πάει λέγοντας. **Δ**ὲν κάνουμε τίποτε αὐθαίρετο, εἶναι νομιμοποιημένο καὶ ἐπιβεβλημένο ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Χριστό. **Ὁ** Ἀπόστολος Παῦλος, στὸν ὁποῖο παραπέμπει καὶ ὁ ἅγιος Χρυσόστομος, ἐπίσης λέει: «καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἂν ἔρθω καὶ σᾶς πῶ διαφορετικὰ ἀπὸ αὐτὰ πὸ σᾶς εἶπα, ἢ καὶ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ, ἀνάθεμα ἔστω». **Αὐ**τὸς εἶναι Βιβλικὸς λόγος. **Δ**ὲν χωράει σμίκρυνση. **Δ**ὲν χωράει στρογγύλεμα, οὔτε μποροῦμε νὰ τὸν δοῦμε σχετικῶς. **Εἶ**ναι ἀπόλυτος.

Ἔτσι λοιπὸν, αὐτὰ πὸ λέμε, τὰ λέμε μετὰ λόγου γνώσεως. **Κ**αὶ δὲν εἶναι φανατισμὸς, αὐτὸ τὸ ὁποῖο λές, νὰ τὸ λές εὐθαρσῶς, ὅταν συμβαίνει νὰ εἶναι ἢ πίστη καὶ ἢ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀρκεῖ νὰ τὸ λές τεκμηριωμένα. **Ἀ**πεναντίας, φονταμενταλισμὸς καὶ φανατισμὸς εἶναι ἢ ιδεοληψία. **Ὁ**ταν ἀπλῶς λές μιὰ ιδεολογία, μιὰ ἄποψη ἀτεκμηρίωτα καὶ χρησιμοποιεῖς μάλιστα γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τῆς τὴν βία. **Ἔ**μεῖς, προφανῶς, δὲν ἔχουμε καμμιά σχέση με αὐτὸν τὸν τρόπο. **Εὐ**θαρσῶς, βέβαια, μπορεῖ νὰ φωνάζουμε κιόλας, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιά σχέση με ἐγωϊσμό. **Γ**ιὰτὶ δὲν μιλοῦμε γιὰ μᾶς, μιλοῦμε γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία καὶ μιλοῦμε, ἂν θέλετε, καὶ γιὰ τὴν ταυτότητά μας, ἢ ὁποῖα εἶναι ἐν Χριστῷ.

Δημοσιογράφος: **Εἶ**ναι ἱερὴ μας ὑποχρέωση λοιπὸν αὐτό. **Ν**ὰ μιλοῦμε γιὰ θέματα πίστεως. **Ν**ὰ μὴν σκύβουμε τὸ κεφάλι, οὔτε νὰ μποῦμε σ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα τῶν τελευταίων πολλῶν ἐτῶν στὴν Ἑλλάδα δυστυχῶς, τοῦ ὠχαδελφισμοῦ, κι ἐγὼ τώρα θὰ πῶ, ἐγὼ θὰ κάνω, εἶμαι σὲ θέση ἐγὼ νὰ ξέρω; **Μ**ᾶς εἶπατε ὁμως ἓνα πολὺ ὠραῖο παράδειγμα με τοὺς ἁγίους μας. **Ὁ**τι πρῶτα ἢ συνείδηση τοῦ κόσμου, τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι αὐτὴ πὸ πιστοποιεῖ τὴν ἀγιότητα, καὶ ἔρχεται ἀργότερα καὶ ἢ πράξη τῆς Ἐκκλησίας, ἂν ἔρθει τελικά, νὰ τὴν καταχωρήσει καὶ ἐπισήμως. **Εἶ**ναι ἀκριβῶς

τὸ ἴδιο θέμα.

Καθηγητής: Ἔτσι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσει καὶ ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, ἂν θέλει νὰ εἶναι Ἁγία καὶ Μεγάλη.

Ἐπίσης ἄλλες «Ἐκκλησίες καὶ Ὁμολογίες»;

Δημοσιογράφος: Ἐνδεχομένως νὰ εἶναι ἀπλῶς μία συνέλευση αὐτὴ ἡ Σύνοδος, ἂν τελικὰ γίνει... **Κύριε Καθηγητά,** ἀναφερθήκαμε προηγουμένως, καὶ νομίζω ὅτι ἀξίζει νὰ τὸ τονίσουμε λίγο περισσότερο, ὅτι πρέπει νὰ ψάχνουμε ἀκριβῶς τὶς πηγὲς τῶν προβλημάτων, γιὰ νὰ καταλαβαίνουμε λίγο καλύτερα, πῶς δημιουργοῦνται τὰ προβλήματα. **Τὸ** Κείμενο αὐτὸ τὸ προβληματικό, ποῦ τίθεται πρὸς συζήτηση ἢ πρὸς ἔγκριση στὴ μέλλουσα νὰ συνέλθει Σύνοδο, ἀναφέρεται σὲ «Ἐκκλησίες καὶ Ὁμολογίες». **Μιλᾶμε** γιὰ μία διαφορετικὴ καὶ ἐσφαλμένη ἐκκλησιολογικὴ θεώρηση ἀπὸ τὴν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία. **Πότε,** ὅμως, ἐμφανίστηκε γιὰ πρώτη φορὰ αὐτὴ ἡ ἐσφαλμένη θεώρηση στὴν ἱστορία μας;

Καθηγητής: Αὐτὸ ἔχει ἐνδιαφέρον πράγματι ἱστορικό· νὰ δεῖ κανεὶς, ὅτι δὲν ἔχουμε μπροστὰ μας κάτι ποῦ ἦρθε διὰ παρθενογεννήσεως. **Ἐπὶ** ἔχει ἕνα ὁλόκληρο αἰῶνα, ποῦ κυοφόρησε αὐτὰ τὰ πράγματα. **Πρωτοεμφανίζεται** μὲ τὶς Πατριαρχικὲς Ἐγκυκλίους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κατὰ τὸν 20ὸ αἰῶνα. **Συγκεκριμένα,** τὸ ἔτος 1902 ἐκδίδεται μιὰ Ἐγκύκλιος, τὸ 1904 ἄλλη καὶ ἡ ἀποφασιστικότερη εἶναι τὸ 1920 ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Μελέτιο Μεταξάκη. **Τί** γίνεται στὶς Ἐγκυκλίους αὐτές; **Οἱ** ἑτεροδόξοι, κατὰ κάποιον τρόπο, νομιμοποιοῦνται ὡς «ἐκκλησίες» μὲ τὴν ἔκφραση «ἀναδενδράδες» τοῦ χριστιανικοῦ δένδρου. **Δηλαδή,** ὑπάρχουμε ἐμεῖς καὶ ὑπάρχουν καὶ «ἀναδενδράδες», ποῦ βγαίνουν ἀπὸ τὴν ἴδια ρίζα. **Ἄρα,** εἶναι ἀπὸ τὸ ἴδιο δένδρο. **Ἐπομένως,** ἔχουνε νομιμότητα ἐκκλησιαστικῆς ὑπάρξεως. **Ἔτσι,** μὲ ἕνα τρόπο, εἰσηγοῦνται, γιὰ πρώτη φορὰ, τὴν ἐκκλησιαστικὴν αἵρετικῶν χριστιανῶν τῆς Δύσεως.

Ἐπίσης ἄλλες μεθοδευμένα

Δηλαδή, αὐτὸ τὸ ὁποῖο λέγεται στὸ Κείμενο, δὲν ἦρθε ξαφνικά. **Κυοφορήθηκε** ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα. **Μετὰ** τὸ 1920 ἔχουμε προσπάθειες, γιὰ νὰ γίνει αὐτὴ ἡ «Οἰκουμενικὴ Σύνοδος» ἀπὸ τοὺς συγκεκριμένους αὐτοὺς Ἀρχιερεῖς. **Στὴν** συνέχεια, κατεξο-

χὴν ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἔκανε ὅλα αὐτὰ τὰ ἀνοίγματα πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνση, ἔχοντας αὐτὴ τὴν συνείδηση. **Καὶ** ὁ καημὸς ὅλος ἦταν, νὰ δώσουμε τὴν ἐκκλησιαστικότητα αὐτὴ στοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς καὶ τοὺς Προτεστάντες. **Νὰ** εἶναι νόμιμοι. **Δὲν** κατορθώθηκε ὅμως αὐτὸ ἱστορικά. **Ἦ**πῃρχε μιὰ προσπάθεια νὰ γίνῃ ἡ Σύνοδος αὐτὴ τὸ 1925, γιὰ νὰ συμπέσουν μὲ τὴν πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο, 1600 χρόνια μετὰ, καὶ στὴν συνέχεια τὸ 1928, τὸ 1930 νομίζω, καὶ διάφορες ἄλλες, κατὰ διαστήματα, ἡμερομηνίες. **Τελικῶς**, τὸ πρᾶγμα ἔφτασε ὡς σήμερα, μὲ τὶς πρωτοβουλίες, ἐξίσου καὶ στὴν ἴδια ἀκριβῶς κατεύθυνση τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα, τοῦ νῦν Πατριάρχου Βαρθολομαίου, μὲ τὶς ἴδιες μεθόδους, μὲ κατὰ πόδας, θὰ ἔλεγα, ἀντιγραφή αὐτῆς τῆς μεθοδολογίας, ἡ ὁποία δὲν ἔχει νὰ κάνει τίποτε μὲ τὴν Ὁρθόδοξη διαφανῆ πρακτικὴ.

Δημοσιογράφος: **Νὰ** ποῦμε κάτι, γιὰ νὰ βοηθήσουμε λίγο τὸ ἀκροατήριό καὶ ὅλους μας. **Εἶ**πατε, ὅτι ξεκίνησε μὲ κάποιες Ἐγκυκλίους. **Ποῦ** σημαίνει, ὅτι εἶναι ἓνα Κεῖμενο, ποῦ στέλνει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἃς ποῦμε, στὶς ἄλλες Ἐκκλησίες.

Καθηγητής: Πρὸς ἐνημέρωση.

Δημοσιογράφος: Πρὸς ἐνημέρωση... καὶ διαβούλευση... ποῖος ξέρει...

Καθηγητής: ...Ζύμωση στὶς συνειδήσεις.

Δημοσιογράφος: Ἄρα, οὔτε αὐτὸ ἦταν δεσμευτικὸ Κεῖμενο οὔτε ἦταν κάτι ὡς ἀπόλυτα δογματικὸ, ποῦ θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ἀκολουθήσουν.

Καθηγητής: Δογματικὸ εἶναι τὸ περιεχόμενο, διότι ἀναφέρεται στὸ χαρακτῆρα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ δὲν ἦταν ὑποχρεωτικό, ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι δὲν συζητήθηκε, δὲν υἱοθετήθηκε, παρὰ μόνον μὲ ἓναν πλάγιό τρόπο ἔγινε μιὰ πρακτικὴ ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὴν ὁποία σύντομα ἀκολούθησαν καὶ τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα. **Εἶ**ναι αὐτὴ ἡ ἀντίληψη, ἡ ὁποία λέει, ἐμεῖς θὰ τὸ κάνουμε πράξη καὶ μετὰ θὰ ἔρθῃ ἡ ἱστορία μέσα ἀπὸ συγκεκριμένα πρόσωπα, γιὰ νὰ νομιμοποιήσει καὶ θεσμικὰ αὐτό, τὸ ὁποῖο ἤδη τρέχει ὡς ζωὴ τῶρα ἐδῶ. **Αὐτό**, ὅμως, δὲν ἔχει καμμιά νομιμότητα, ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου. **Ἡ** νομιμότητα ἐκφράζεται μέσα ἀπὸ τὴν συνοδικότητα, τὴν ἀγιοπνευματικὴ δηλαδὴ

αὐτὴ λειτουργία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Καὶ ὅλα αὐτά, τὰ ὅποια μέχρι τώρα ἦταν ἄτυπα, δηλαδή οὐσιαστικὰ μετέωρα, ἔρχονται τώρα νὰ νομιμοποιηθοῦν. **Αὐτό**, ὅμως, κάνει τὰ πράγματα πολὺ σοβαρά. **Γιατί**, θὰ μοῦ πείτε, ἂν ἡ ἀπόφαση τῆς Συνόδου εἶναι ἐσφαλμένη; **Θὰ** δημιουργηθεῖ μία κατάσταση, ἡ ὁποία θὰ εἶναι χειρότερη ἀπὸ αὐτὴν ποὺ ὑπάρχει αὐτὴ τὴν στιγμή, ἂν δὲν εἶναι στὴ σωστὴ κατεύθυνση. **Γι'** αὐτό, θεωρῶ κι ἐγὼ σκόπιμο ἐκ μέρους μου νὰ ἀνταποκριθῶ σ' αὐτὸ τὸ προσκλητήριο, ποὺ μοῦ κάνατε, προκειμένου νὰ δώσω αὐτὴ τὴν συνέντευξη, ἐπειδὴ τὸ θέμα εἶναι ἐξαιρετικὰ σοβαρό. **Βεβαίως**, ἔχει καὶ πολλὲς ἄλλες πτυχὲς καὶ δὲν εἶμαι ἐκεῖνος, ποὺ διεκδικῶ τὴν ἀπάντηση σὲ ὅλα τὰ θέματα καὶ μὲ πληρότητα· θὰ βρεθοῦν κι ἄλλοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, οἱ ὅποιοι θὰ κάνουν τὰ περαιτέρω βήματα.

Τὶ θὰ γίνεῖ, ἂν κάποιοι διαφωνήσουν

Δημοσιογράφος: Συνεπῶς, κύριε Καθηγητά, μὲ ὅλα αὐτὰ ποὺ μᾶς λέτε καὶ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον ἀκοῦμε, καὶ κάνοντας καὶ μία σύνδεση μὲ ὅσα εἶχαμε πεῖ στὴν προηγούμενη ραδιοφωνικὴ μας ἐπικοινωνία, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς ρωτήσω: τί θὰ γίνεῖ, ἂν κάποιοι ἀπὸ τοὺς Ἐπισκόπους, ποὺ θὰ μετέχουν στὶς ἀντιπροσωπεῖες τῶν κατὰ Τόπους Ἐκκλησιῶν, δηλαδή στὶς ἀντιπροσωπεῖες τῶν 24 Ἀρχιερέων, δὲν συμφωνήσουν στὰ πρὸς ψήφιση θέματα καὶ μάλιστα μὲ ὅσα ἔχουν δογματικὸ χαρακτήρα, ὅπως αὐτὸ ποὺ πρὸ ὀλίγου κουβεντιάσαμε; **Ἐχει** προβλεφθεῖ κάτι συγκεκριμένο στὸν τρόπο λειτουργίας τῆς συγκεκριμένης Συνόδου;

Καθηγητής: Εἶναι ὠραῖο τὸ ἐρώτημα. **Ἐχει** προβλεφθεῖ. **Ὁ** Κανονισμός, δηλαδή, Ὁργανώσεως καὶ Λειτουργίας τῆς Συνόδου, στὴν προκειμένη περίπτωσι, παραπέμπει τὸ ζήτημα αὐτὸ ποὺ θέτετε στὴν Τοπικὴ Ἐκκλησία γιὰ τὴν ἐπίλυσή του. **Ἡ** προτεινόμενη αὐτὴ λύση ὅμως, ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε, εἶναι προβληματικὴ καὶ ἀνάρμοστη γιὰ τὸ χαρακτήρα μιᾶς Συνόδου, ποὺ θέλει νὰ λέγεται καὶ νὰ εἶναι Ἁγία καὶ Μεγάλη. **Στὴ** δεύτερη Ἐπιστολὴ μου πρὸς τὴν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἡμερομηνία 10/2/2016, ἀπαντῶ στὸ ἐρώτημά σας αὐτὸ ἀκριβῶς.

Συγκεκριμένα, γράφαμε τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικὰ πρὸς τὴν Ἱεραρχία μας. **Καὶ** θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς τὰ διαβάσω. **Λέγεται**

λοιπὸν ἐκεῖ σὲ ἓνα τμῆμα:

«**Σ**τὸ ἄρθρο αὐτὸ βλέπουμε, ὅτι ἡ ὁμοφωνία τῆς Μεγάλης Συνόδου περιορίζεται στὴ μία ψῆφο κάθε Τοπικῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας. **Ο**ἱ ἐπιμέρους διαφωνίες –ἐφόσον αὐτὲς συμβαίνει νὰ ἀποτελοῦν μειοψηφία, στὸ πλαίσιο τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν– ἀφήνονται ὡς “ἐσωτερικὴ ὑπόθεσή τους”, πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἐκκλησιολογικῶς ἀπαράδεκτο γιὰ τὴν συγκεκριμένη Πανορθόδοξη Σύνοδο, ὅταν μάλιστα συμβαίνει τὸ θέμα τῆς διαφωνίας νὰ εἶναι γιὰ δογματικὴ ὑπόθεση. **Κ**αὶ ἡ περίπτωση αὐτὴ εἶναι πάρα πολὺ πιθανή. **Α**λόγου χάρι, τὸ θέμα τῆς αὐτοσυνειδησίας καὶ τῆς ταυτότητάς τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ πραγματεύεται τὸ Κείμενο: «ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΟΣΜΟΝ», εἶναι θέμα ἐκκλησιολογικό, δηλαδὴ κατεξοχὴν δογματικό. **Κ**ατὰ συνέπεια, δὲν εἶναι θεολογικὰ ἐπιτρεπτό, ἓνα Κείμενο ποὺ προωθείται πρὸς ἔγκριση, ἀπὸ τὴ μία μεριὰ νὰ εἰσηγεῖται οὐσιαστικὰ τὴν Προτεσταντικὴ θεωρία τῶν «κλάδων» (ὅτι δηλαδὴ μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἔχει πολλοὺς κλάδους, ποὺ ἔχουν διαφορετικὰ δόγματα) –νομιμοποιώντας μὲ τὴν ἀποδοχὴ τοῦ τὴν ὑπαρξὴ πολλῶν ἐκκλησιῶν μὲ πολὺ διαφορετικὰ δόγματα– καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ὁ «Κανονισμὸς Ὁργανώσεως καὶ Λειτουργίας τῆς Συνόδου» αὐτῆς νὰ ἀγνοεῖ στὴν πράξη τοὺς ἐνδεχόμενους μειοψηφοῦντες Ἱεράρχες τῶν ἐπιμέρους Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ νὰ μὴ λαμβάνει σοβαρώτατα ὑπόψη τὶς θεολογικὲς τοποθετήσεις τῆς ἀρχιερατικῆς συνειδήσεώς τους.

Κι ἐδῶ γεννᾶται τὸ εὐλογο θεολογικὸ καὶ δογματικὸ ἐρώτημα: Πῶς θὰ ὁμολογηθεῖ στὴν προκειμένη περίπτωση ἡ Μία πίστις τῆς Ἐκκλησίας “ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ”; **Π**ῶς θὰ μπορέσουν οἱ Συνοδικοὶ Πατέρες νὰ ποῦν “ἔδοξε τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν”, ὅπως τὸ εἶπανε στὴν Α΄ Ἀποστολικὴ Σύνοδος; **Π**ῶς θὰ ἀποδείξουν, ὅτι ἔχουν “νοῦν Χριστοῦ”, ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ θεοφόροι Πατέρες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς Ἐκκλησίας;

Στὰ δογματικά θέματα, ὡς γνωστόν, ἡ ἀλήθεια δὲν βρίσκεται στὴν πλειοψηφία τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων».

Ἐδῶ λέμε αὐτό, πὺρ εἶπαμε καὶ στὴν προηγούμενη ἐκπομπή, ἀλλὰ θὰ τὸ ἐπαναλάβουμε, γιατί ἔχει πάρα πολὺ μεγάλη σημασία.

«**Ἡ** Ἀλήθεια καθεαυτὴν εἶναι πλειοψηφική. **Γ**ιατὶ στὴν Ἐκκλησία, ἡ Ἀλήθεια εἶναι ὑποστατικὴ πραγματικότητα. **Δ**ὲν εἶναι ἰδέα δηλαδὴ. **Γ**ι' αὐτό, καὶ ὅσοι διαφωνοῦν μὲ αὐτὴν, μὲ τὴν Ὑποστατικὴ Ἀλήθεια, ἀποκόπτονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἀφοῦ καθαιροῦνται καὶ ἀφορίζονται, κατὰ περίπτωσιν. **Ἡ** Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀφήσῃ σὲ κατώτερα συνοδικὰ σώματα τὸ ἐξαιρετικὰ σοβαρὸ θέμα τῆς ἐνδεχόμενης διαφωνίας τῶν μειοψηφούντων Ἐπισκόπων σὲ δογματικὰ θέματα. **Ἐ**πιβάλλεται, ὡς ἀνώτατο συνοδικὸ σῶμα, νὰ ἐπιληφθεῖ αὐτοῦ τοῦ θέματος ἄμεσα, γιατί διαφορετικὰ ὑπάρχει ὄρατος ὁ κίνδυνος τοῦ σχίσματος στὴν Ἐκκλησία, τῇ στιγμῇ ἀκριβῶς πὺρ ἡ Μεγάλῃ αὐτῇ Σύνοδος φιλοδοξεῖ νὰ ἐπαναβιβαιώσει τὴν ὄρατὴ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας μας».

Κι ἔτσι κλείνει κι αὐτὴ ἡ Ἐπιστολή.

Δηλαδὴ, μὲ ἄλλα λόγια, θέλω νὰ πῶ ἐδῶ, πῶς οἱ μειοψηφούντες αὐτοὶ Ἐπίσκοποι σὲ δογματικὸ θέμα δὲν εἶναι ὑπόθεση περιφερειακοῦ χαρακτῆρα. **Δ**ιότι αὐτὸ θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ τὸ ὑποστηρίζουν, καὶ ὄχι μόνο αὐτοί, ἀλλὰ καὶ ἡ Τοπικὴ Ἐκκλησία, τὴν ὁποία ἐκφράζουν, ἐννοῶ τὴν Μητρόπολή τους καὶ ὄχι μόνο. **Τ**ί θὰ γίνῃ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωσιν; **Θ**ὰ πλανᾶται μέχρι τότε ἡ ὁποία ἀπόφαση θὰ πάρῃ ἡ Τοπικὴ Ἐκκλησία; **Κ**αὶ νὰ πάρῃ ἀπόφαση ἡ Τοπικὴ Ἐκκλησία, πάλι οἱ Ἐπίσκοποι αὐτοὶ μπορεῖ νὰ ἐφesseβάλουν τὴν καταδίκη τους, ἂν εἶναι ἀρνητικὴ π.χ. σὲ Μείζονα Σύνοδο. **Μ**ά, ἡ Μείζον Σύνοδος εἶναι παρούσα. **Α**ὐτό, ἂν ἀφεθεῖ διαδικαστικά, θὰ πάρῃ χρόνο, κι ἂν πάρῃ χρόνο, θὰ δημιουργηθεῖ μεγάλη ἀναστάτωση καὶ γιὰ τὴν ἀξιοπιστία αὐτῆς τῆς Συνόδου, γιὰ τὶς ἀποφάσεις πὺρ πῆρε, ἀλλὰ καὶ τὸ θέμα τῆς ἐνότητας θὰ τεθεῖ ἐκ τῆς βάσεως ἐν ἀμφιβόλῳ. **Π**οιὸς ἔχει τώρα δίκιο, οἱ λίγοι ἢ οἱ πολλοί; **Κ**αὶ τί θὰ πεί, ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι ἐνήργησαν θεσμικά; **Τ**ὸ θεσμικὸ ἐνεργεῖ μηχανιστικά, μαγικά; **Τ**ὸ Ἅγιο Πνεῦμα δεσμεύεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι συνῆλθαν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ πολλοὶ Ἐπίσκοποι; **Ὁ**χι σᾶς πληροφορῶ. **Τ**ὸ ἀπέδειξε

ή ιστορία, ότι δηλαδή υπάρχουν πολύ Μεγάλες Σύνοδοι, οί όποιες ήταν ληστρικές.

Ποιά είναι ή Άλήθεια

Κατά συνέπεια, όπως είπαμε, ή αλήθεια είναι τó ίδιο τó Πνεύμα τής Άληθείας, τó Όποιο λειτουργεί και έκφράζεται και με μεμονωμένα πρόσωπα. **Και** τó έδειξε αυτό ή ιστορία, όπως είπα και στην προηγούμενη έκπομπή, χαρακτηριστικά στο πρόσωπο του Άγίου Μαξίμου και του Άγίου Μάρκου του Εύγενικού, οί όποιοι ήτανε μονάδες, εναντι τής κυριαρχίας τής πλειοψηφίας. **Ό**πως συμβαίνει, δηλαδή, νά είναι κάποιες μονάδες άγιοι και όμως ó λαός, πού έχει κριτήριο για τήν επίλυση σοβαρών θεμάτων, είτε προσωπικών είτε ευρύτερα κοινωνικών, οικογενειακών ή εθνικών, καταφεύγει σ' αυτούς τούς άγιους, για τούς όποιους δέν εξετάζει, αν είναι ιερωμένοι ή δέν είναι ιερωμένοι, αν έχουνε κάποια εξουσία ή δέν έχουνε, αν είναι έγγραμματοι ή λόγιοι. **Έ**χουμε μάλιστα τά τελευταία χρόνια αυτήν τήν πρόκληση τών όλιγογραμμάτων Άγίων, ή όποία θυμίζει άποστολική εποχή, όπου οί άγράμματοι άπόστολοι ήταν οί πάνσοφοι, πού άλλαξαν τήν ιστορία τής Οικουμένης.

Έτσι βλέπουμε, ότι εκεί πού δέν μόρεσαν νά μās άπαντήσουν οί λόγιοι και τά βιβλία και ή επί τόσα έτη ένασχόλησή μας με αυτά τά θέματα, μās άπάντησαν αυτοί οί άγιοι με τρόπο καταλυτικό, πού ή καρδιά μας μās πληροφόρησε υπαρξιακά, ότι αυτό είναι ή αλήθεια, πού λέγεται από αυτούς. **Και** τó λέω αυτό έξ ιδίας έμπειρίας, επειδή είχα τήν εύλογία, νά γνωρίσω τουλάχιστον αυτούς τούς δύο πρòς τó παρòν άγιοκαταταχθέντες νεοφανείς Άγίους, τòn Άγιο Παΐσιο και τòn Άγιο Πορφύριο. **Ά**λλα υπάρχουν και άλλοι, για τούς όποιους δέν χωράει καμία άπολύτως άμβιβολία στη συνείδησή μας, ότι είναι άγιοι, οί όποιοι συμβαίνει νά είναι όλιγογράμματοι. **Α**υτό τó σημείο νά τó προσέξουμε ιδιαίτερα, γιατί είναι ή ποιοτική διαφορά μεταξύ Όρθοδοξίας και έτεροδοξίας στην πράξη.

Ποιός είναι τελικά ó σκοπός τής συγκλήσεως τής Συνόδου

Δημοσιογράφος: **Και** είναι πραγματικά διαφορά, πού όταν τήν

προσέξουμε λίγο, ὅπως λέγετε κι ἐσεῖς, μᾶς δίνει τὶς ἀπαντήσεις καὶ μᾶς ξεχωρίζει πλήρως τὰ πράγματα. **Μ**ὲ ὅλα αὐτά, ποῦ σᾶς ἀκοῦμε, κύριε Καθηγητά, νὰ μᾶς λέτε, εἶναι ἀναπόφευκτο τὸ ἐρώτημα, ποῦ γεννᾶται: **Π**οῖος εἶναι ὁ σκοπός, τελικά, τῆς συγκλήσεως αὐτῆς τῆς Συνόδου; **Π**ολὸν δὲ περισσότερο, ὅταν, ὅπως διαβάσαμε, μόνον ἡ ἔναρξη καὶ ἡ λήξη, οἱ δύο αὐτὲς πανηγυρικὲς συνεδριάσεις, θὰ εἶναι ἀνοικτές, ἐνῶ ὅλες οἱ ἄλλες θὰ εἶναι κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, λὲς καὶ τὰ θέματα, ποῦ θὰ συζητηθοῦν, εἶναι ἐπτασφράγιστα μυστικὰ καὶ δὲν ἐπηρεάζουν κανέναν. **Θ**ὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε κάτι ἐπ' αὐτοῦ;

Καθηγητής: **Ν**αί, ἀσφαλῶς καὶ θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, καὶ μᾶλλον νὰ ὑπενθυμίσω κάτι, ποῦ ἤδη ἔχω πεῖ: **Ἡ** γνώμη μου γιὰ τὸν σκοπὸ συγκλήσεως αὐτῆς τῆς Συνόδου συμπυκνώνεται στὴν ἀποτίμηση, ποῦ καταθέτω στὴν πρώτη μου Ἐπιστολῇ πρὸς τὴν Ἱεραρχία. **Ν**ὰ σᾶς τὴν διαβάσω πάλι, γιὰτὶ εἶναι μὲ τρόπο ἔτσι συνοπτικὸ γραμμένο.

«**Οἱ** ἐμπνευστὲς λοιπὸν καὶ συντάκτες τοῦ συγκεκριμένου κειμένου ἐπιχειροῦν σὲ τελευταία ἀνάλυση μιὰ θεσμικὴ νομιμοποίηση τοῦ Χριστιανικοῦ Συγκρητισμοῦ-Οἰκουμενισμοῦ μὲ μιὰ ἀπόφαση Πανορθοδόξου Συνόδου».

Τὶ σημαίνει αὐτό; **Δ**ηλαδή, τί θέλω νὰ πῶ; **Γ**ι' αὐτὸ γίνεται αὐτὴ ἡ Σύνοδος, γιὰ νὰ νομιμοποιήσει τὸν Οἰκουμενισμό. **Θ**ὰ τὸ ἀντιστρέψω ἐγώ, γιὰτὶ κατὰ τὴν ἄποψή μου ἔπρεπε, ἄργησε κιόλας, νὰ γίνει αὐτὴ ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδος ἢ μιὰ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. **Ἄ**λλ' ὡς θεματολογία της, κατεξοχήν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχει τὴν καταδίκη τοῦ Συγκρητισμοῦ, τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, εἴτε εἶναι Ὁρθοδόξων Οἰκουμενισμὸς εἴτε εἶναι Οἰκουμενισμὸς Δυτικοῦ τύπου. **Σ**ὲ τελευταία ἀνάλυση, ὁ κοινὸς παρονομαστὴς εἶναι ἡ σχετικοποίηση τῆς ἀλήθειας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Καὶ εἶναι πραγματικὰ περίεργο γιὰ μένα, πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ, ἢ λέξη ποῦ μοῦ βγαίνει εἶναι θράσος, νὰ τίθεται τέτοιο θέμα πρὸς ἐπικύρωση, ἐνῶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔλθει αὐτὸ τὸ θέμα μόνον πρὸς καταδίκη. **Ἐ**πειδὴ ταλανίζει ἕναν αἰῶνα ἤδη τὴν Ἐκκλησία μας καὶ κινδυνεύουμε νὰ χάνουμε πάρα πολλοὺς πιστοὺς μέσα σ' αὐτὴν τὴν σχετικοποίηση τῶν πάντων, ἢ ὅποια γίνεται βέβαια στὸ πλαίσιο τῆς παγκοσμιοποίησης. **Γ**ιὰ νὰ κυριαρχήσει ἡ παγκοσμιοποίηση σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα –οἰκονομικό, κοινωνικό, πολιτικὸ κ.τ.λ.–

πρέπει να επικρατήσει και στη θρησκεία. **Και** τὸ πρῶτο βήμα αὐτὴ τὴ στιγμή εἶναι ὁ Οἰκουμενισμὸς ὁ χριστιανικὸς. **Δηλαδή,** νὰ τὰ βροῦμε μὲ ἓνα minimum δογματικὸ –ἂν καὶ δὲν μπορεῖ νὰ γίνονται, ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ ἅγιος Παῖσιος, ἐκπτώσεις στὸ δόγμα. **Νὰ** κάνουμε, δηλαδή, κάποιες παραχωρήσεις, προκειμένου νὰ συμφωνήσουμε, νὰ νομιμοποιηθεῖ αὐτὴ ἡ παρουσία, διαμυστηριακὰ ὅμως, σὰν νὰ εἴμαστε ἓνα οἱ χριστιανοί, εἴτε Ὁρθόδοξοι εἴτε Ρωμαιοκαθολικοὶ εἴτε Προτεστάντες. **Και** σ' ἓνα δεύτερο πλάνο, ποὺ ἤδη κυφορεῖται μέσω τῶν Θεολογικῶν Διαλόγων, μὲ τὶς μονοθεϊστικὲς λεγόμενες θρησκείες, δηλαδή τὸν Ἰουδαϊσμὸ καὶ τὸ Ἰσλάμ.

Τὸ δεύτερο πλάνο εἶναι αὐτό, ὅπου –σημειωτέον– ἀποφασιστικὸ ρόλο ἔχει, καὶ φαίνεται αὐτὸ ἤδη, ὁ Πάπας, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ὁ ἡγέτης, γιατί ἓναν θὰ πρέπει νὰ ἔχει ἡ παγκοσμιοποίηση, δὲν θὰ συναλλάσσεται μὲ πολλούς. **Και** βλέπει κανεὶς διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. **Σᾶς** ὑπενθυμίζω τὸ Κοινὸ Κείμενο τῆς Ραβέννας, τὸ ὁποῖο προσυπογράψαμε, ποὺ κάνει λόγο τόσο πολὺ γιὰ τὸ πρωτεῖο τοῦ Πάπα, πῶς πρέπει νὰ νοηθεῖ, καὶ πού, σὲ τελευταία ἀνάλυση, φαίνεται νὰ εἰσηγεῖται, νὰ τὸ ἀποδεχθοῦμε ἐμεῖς. **Ἀλλὰ** κι ἂν ἀκόμα δὲν τὸ ἀποδεχτοῦμε αὐτὸ πρὸς τὸ παρόν, θὰ πρέπει νὰ ἔχουμε Πρῶτο, γιατί ἂν δὲν ἔχουμε Πρῶτο, κινδυνεύει ἡ ἐνότητά μας, ὅπως μᾶς λέει τὸ Κείμενο τόσο σαφῶς καὶ ἀθεολόγητα. **Νὰ** ἔχουμε δηλαδή τὸν Πρῶτον ἄνευ ἴσων. **Αὐτὸ** εἶναι φρικτό. **Ποιοί** εἶναι οἱ ἴσοι, ἢ μᾶλλον οἱ ὑποτιθέμενοι μὴ ἴσοι, κατ' αὐτοὺς ποὺ τὸ εἰσηγοῦνται; **Οἱ** ἄλλοι Ἐπίσκοποι.

Κι αὐτὸ τὸ βλέπουμε στὴν ἱστορία αὐτῆς τῆς ἐξέλιξης, γιὰ νὰ φτάσουμε σ' αὐτὴν τὴν Σύνοδο. **Γνωρίζουμε** πολὺ καλὰ τὶς ὁποῖες συζητήσεις ἔγιναν σὲ κάποιον βαθμὸ, προκειμένου νὰ υἱοθετηθοῦν Δίπτυχα ἢ ὄχι, καὶ ἄλλα ποὺ δὲν πέρασαν τελικὰ. **Κι** αὐτὰ εἶχαν ἓναν ἄξονα, ποὺ λεγόταν Πρωτεῖο, τὸ ὁποῖο εἶναι τελείως ἀδιανόητο γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, γιατί σ' αὐτὴν ὑπάρχουν μόνο «πρεσβεῖα τιμῆς», τίποτε ἄλλο. **Ἀλλὰ** τὸ Πρωτεῖο, κοσμικὰ θεωρούμενο, χρειάζεται νὰ τὸ ἔχει δυστυχῶς καὶ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὅπως νομίζουν οἱ ἐμπνευστὲς αὐτοῦ τοῦ Κειμένου. **Και** αὐτὸ τὸ πρᾶγμα φάνηκε καὶ στὴ διοργάνωση αὐτῆς τῆς Συνόδου· καὶ ὑπάρχει πολλὴ γκρίνια καὶ πολλὲς ἀμφισβητήσεις γι' αὐτὸ τὸ θέμα. **Σᾶς** λέω, ἀπλῶς, ὅτι δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖο στὴ συγκυρία αὐτή, ὅτι θέλουν ἓναν Οἰκουμενισμὸ χριστιανικὸ μὲ ἡγέτη

τελικὰ τὸν Πάπα, ποὺ δὲν τὸν ἀμφισβητεῖ, ὅπως φαίνεται, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, παρὰ τὶς ὅποιες δογματικὲς ἀποκλίσεις, καὶ στὴ συνέχεια ἕναν Οἰκουμενισμὸ τῶν μονοθεϊστικῶν θρησκειῶν, μὲ ἀπώτερο στόχο τὸν Οἰκουμενισμὸ ὄλων τῶν θρησκειῶν τοῦ κόσμου.

Εἶναι φαντασίες αὐτά, ποὺ λέω; Ὁχι. Εἶναι πράξεις ἱστορικές. Ἐμφανίζεται πάλι ὁ Πάπας, νὰ «καπελώνει» καὶ αὐτὴν τὴν ἐκδήλωση τῆς λεγομένης Οἰκουμενικῆς προσευχῆς. Θυμηθεῖτε Ἀσίζη κ.τ.λ., ὅπου καὶ εἰδωλολάτρες ἀκόμη, ἄνθρωποι, ποὺ σαφῶς ὁμολογοῦν τὸ σατανᾶ καὶ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα, συμπροσεύχονται, πρᾶγμα ποὺ εἶναι καταδικαστέο ἀπὸ Κανόνες Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ μὲ παρουσία ὀρθοδόξων μάλιστα. Αὐτὰ δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀφήνουν ἀδιάφορους, ὡς πρὸς τὴ σκοπιμότητα τοῦ ἄξονα, ὁ ὁποῖος ὀδηγεῖ σὲ μία πανθησκεία, ὅπου ἕνας θὰ εἶναι ἡγέτης, δηλαδὴ ὁ Πάπας. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶναι τότε διαχειρίσιμο, ὡς φαινόμενο θρησκευτικό, στὸ πλαίσιο μιᾶς παγκοσμιοποιημένης ἠλεκτρονικῆς κατευθυνομένης κοινωνίας μὲ τὴ γνωστὴ Παγκόσμια Διακυβέρνηση, ὅπως λέγεται, ὅπου θὰ εἶναι ἕνα κέντρο καὶ γιὰ τὰ οἰκονομικὰ καὶ γιὰ τὰ ἔθνικὰ καὶ τὰ λοιπά. Ἄρα, εἶναι ἕνα ὄραμα, τὸ ὁποῖο πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια, ἴσως, νὰ μὴν μποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ ἀποδεχτεῖ. Τώρα ὅμως εἶναι αἰσθητὸ, τὸ καταλαβαίνουμε.

Ἔτσι, λοιπόν, αὐτὴν τὴν Σύνοδο θὰ πρέπει νὰ τὴν συσχετίσουμε μὲ αὐτὴν τὴν κατεύθυνση. Καὶ τὸ λέω αὐτὸ καθαρὰ ἐπιστημονικά. Ὄταν βλέπω, δηλαδὴ, νὰ ζητᾶ μία Πανορθόδοξη Σύνοδος τὴ νομιμοποίηση τῶν λεγομένων ἐκκλησιῶν αὐτῶν ὡς Ἐκκλησία, αὐτὸ καὶ μόνο ἀντίκειται σὲ Ὅρο τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, δηλαδὴ στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, ὅπου λέγεται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μία. Ἀλλά, ἂν εἶναι Μία, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι πολλὲς μὲ διαφορετικὰ δόγματα κ.τ.λ. Ἄρα, τί κάνουμε; Τὴν πρώτη ἀπόκλιση ἀπὸ τὸ Σύμβολο. Αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπλὸ πρᾶγμα, ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ κάνει; Ὁχι. Ὅποιος τὸ κάνει, λένε οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι, αὐτὸς νὰ καταδικάζεται καὶ νὰ ἐκπίπτει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ νὰ καθαιρεῖται, ἂν εἶναι κληρικός. Καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνουν αὐτὸ ὅλες οἱ Σύνοδοι, μέχρι καὶ τὴν ἐβδόμη. Πρᾶγμα ποὺ σημαίνει, ὅτι, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀναγνωριστεῖ ἡ πίστη τῶν προηγουμένων Συνόδων, ἢ ὁποία καταδικάζει αὐτὰ τὰ πράγματα, ποὺ εἰσηγεῖται αὐτὴ ἡ Σύνοδος.

Γι' αὐτὸ τὸ «ἐπόμενοι τοῖς ἀγίοις Πατράσι» εἶναι πολὺ πρακτικό. **Δ**ηλαδή, ὅταν θὰ ποῦμε, ὅτι ἀποδεχόμεστε τὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μία, σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι διηρημένη, ὅτι ἔχει τὴν ἐνότητά της δεδομένη ἀπὸ τὸν Θεό. **Α**ὐτὸ εἶναι τὸ «ἵνα ὧσιν ἕν», καὶ αὐτὸ πραγματώνεται σὲ προσωπικὸ καὶ εὐρύτερα κοινωνικὸ ἐπίπεδο, μέσα στὸ πλαίσιο τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τοῦ ἐνεργοποιημένου Πνεύματος. **Δ**ὲν εἶναι ἡ Ἐκκλησία Μία, ἐπειδὴ ἔχουμε ἀπλῶς βαπτιστεῖ. **Δ**ὲν εἴμαστε κι ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἕνα, ὅταν αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, τὸ ὁποῖο λάβαμε, δὲν τὸ ἔχουμε ἐνεργοποιήσει μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν, ὥστε νὰ ἔχουμε τὴν κοινὴ ἄκτιστη δόξα. **Γ**ιατὶ ὁ Χριστός, στὴν ἀρχιερατικὴ Του προσευχῆ, δὲν εἶπε αὐτονομημένα «ἵνα ὧσιν ἕν», δηλαδή, ἐγὼ σᾶς δίνω αὐτὴν τὴν εὐχή, ἀλλὰ «τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς ἵνα ὧσιν ἕν, καθὼς ἡμεῖς» (ὁ Πατέρας δηλαδή μὲ τὸν Υἱό). **Ἄ**ρα, ἡ ἄκτιστη αὐτὴ δόξα, ποὺ ἔχουν ὁ Πατέρας μὲ τὸν Υἱό, ποὺ δὲν τὴν δέχονται ὡς ἄκτιστη οἱ Δυτικοί, ὅταν εἶναι ἐνεργοποιημένη μεταξύ μας –γι' αὐτὸ προσεύχεται ὁ Χριστός, νὰ τηρήσουμε τὶς προδιαγραφές αὐτές, ποὺ εἶναι ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν– τότε θὰ εἶναι βιωματικὴ πραγματικότητα.

Ἄν ἐπομένως ἐμεῖς ἐκ προοιμίου, δογματικῶς, ἀρνούμαστε αὐτὴν τὴν ταυτότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ βάζουμε στὴν Ἐκκλησία ἄλλους, ποὺ δὲν ὁμολογοῦνε αὐτὴν τὴ Χάρη, ἡ ὁποία εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέσο, ἂν ἐπιτρέπεται νὰ πῶ τὴ λέξη μέσο, ποὺ μᾶς ἐνοποιεῖ μεταξύ μας, ἀκυρώνουμε τὴν ἴδια τὴν ἐνότητά μας. **Γ**ιατὶ ἡ ἄκτιστη θεία δόξα μᾶς ἐνοποιεῖ μὲ τὸν ἴδιο τὸ Θεό, μὲ τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, καὶ ἔτσι γινόμαστε ἕνα Πνεῦμα πρῶτα μὲ τὸ Θεὸ καὶ μετὰ γινόμαστε ἐξαιτίας αὐτοῦ ἕνα σῶμα ἐκκλησιαστικὸ μεταξύ μας. **Ἄ**λλωστε, καὶ ὡς Ὁρθόδοξοι, δὲν γινόμαστε ἕνα μεταξύ μας, ἐπειδὴ βαπτίζομαστε, γιατί δὲν ἐνεργεῖ ἔτσι μηχανιστικὰ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα, παρὰ ὅταν ἔχει καὶ τὴ συγκατάθεση τοῦ αὐτεξουσίου μας. **Κ**ι ὅταν λέμε συγκατάθεση τοῦ αὐτεξουσίου, ἐννοοῦμε τήρηση ἐντολῶν. **Κ**ι ὅταν λέμε τήρηση ἐντολῶν, ἐννοοῦμε κατεξοχὴν αὐτῶν ποὺ ὅρισε, διευκρίνισε δηλαδή ἡ Ἐκκλησία ὡς δογματικούς Ὅρους. **Ἦ**ταν παραβαίνουμε, λοιπόν, τὸν δογματικὸ Ὅρο, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μία, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία, ἀμέσως εἴμαστε τὸ λιγότερο μετέωροι, γιὰ νὰ μὴν πῶ τίποτε περισσότερο, ποὺ μπορεῖ ὁ καθένας μας νὰ σκεφτεῖ. **Ἔ**τσι, λοιπόν, τὰ πράγματα εἶναι ἐξαιρετικὰ σοβαρά. **Εἶ**ναι μιὰ ὑπόθεση αὐτὴ ἡ Σύνοδος, ἡ

ὅποια πρέπει πολὺ νὰ μᾶς ἀπασχολήσει, καὶ ἴσως πρέπει νὰ ποῦμε καὶ ποῖα θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάση μας, γιὰ τὸ θέμα δὲν εἶναι ἀπλῶς νὰ ἀκούσουμε, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπλοὶ πιστοὶ τὶ καλούμεθα νὰ κάνουμε.

Δημοσιογράφος: Νομίζω ὅτι αὐτά, ποὺ λέγαμε, ἦταν τόσο σημαντικά, ποὺ δὲν γινότανε νὰ σᾶς διακόψουμε, κύριε Καθηγητά, καὶ σᾶς δεσμεύουμε νὰ συνεχίσουμε στὴν ἐπόμενη συνάντησή μας...

Συνεχίζεται.